

Rózsay nyílt pályázat.

Érk. 1900. sept. 27.

II.

Feldolgozásunk.

Legyen szabad perverzelen megokor-
lására még felhívom azt, hogy mivel a fensz-
érintés jeles forrásmunkák ar állaluk felő-
lész nagy időkövek - havi átlagok - folytan
ar éves meteorológiai elemek kölcsönhatásai
ra tekintettel nem lehetek, holott a gyakorlati
időjárásban éppen ezekkel operál, a terve-
resemben körülírt tárgyú munkára - erőm
véleményem szerint - elkerülhetetlenül
súlyos.

Midőn tehát ismeretlen bátor magyok
a fensiekben bizalommal kifejtés pervere-
lemes a Tekintetes Akademiának nagybecsű
figyelmébe ajánlani,

Legmélyebb bizalommal magyok a Nagymel-
lóságu Baró Elnök Urnak és a Tekintetes
Akademiának

Kolozsvárt, 1900. évi szeptember hó 26. án

aláírtas polgája

Előtem

Vonnan ferem

Kir. tanfelügyelő.

Rózsay nyílt pályázat
Kis. tanfelügyelői kollégák

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Véleményes jelentés

a M. T. Akadémia által a muraközi Róssy-Lóráncz-féle
elektromonyból az 1900-1902 évi cyclusra a physikai tudo-
mányok köréből 1000 korona erejűg kihirdetett pályázat
eredményéről

Tekintetes Akadémia!

A kitűzött határidőig a következő négy pályázati ajánlkozás ér.

Kérem be:

I. Templén György szakvizsgázott tanárjelölt Budapestben; Agárak
szülődesi együttműködésének meghatározására szolgáló új módszer tervezete.

II. Fekányi Gyula, Kir. tanfelügyelője tollnok Székesvárt, a
járnokosok Magyarország időjárásában az év egész folyamán öt napra
végbeműködés állajos változások feltüntetésére az ország területén eddig vég-
zett meteorológiai megfigyelések alapján.

III. Róssa Mihály, Dr.; a porsanyi felső kereskedelmi iskolában a phys-
ika és a chemia tanára; A csappályás víz fejtorlogató- és fejke-miner-
működésének értelmezése című tervzetet nyújt be.

IV. Tanzl Károly Dr., az országos központi mérőtekintésbizottság bi-
roddal igazgatója; A folyókák dielectromos állandóságának hőmérsék-
lettel való változása, kiterjesztve a méréseket az olvadó jég hőmérsékleté-
től a kritikus hőmérsékletig című tervzetet nyújtott be.

Tisztelt Akadémia:

A tisztelt alulírottak, mint a tisztelt III. osztály által ki-
adott véleményük, mielőtt a felsevált tervezetek tárgyában javas-
latukat előterjesztenék, röviden előrebocsátják, hogy a Róssay-
eljárásnak az Akadémia Ügyrendje 142. §-ában foglalt jelölés-
zeti szabályzata szerint a nyílt ajánlásoknak valamely fontosabb
orvosi vagy természettudományi kérdés megoldását kísérleti és ki-
sérletek tervezeteit kell tartalmazniuk. Továbbá, a megbeszélés, kísérle-
teinek és kísérleteinek eredményét összehasonlító és kiértékelő
... benyújtja. Végre: „Csak saját kísérleteken és kísérleteken
alapuló oly önálló becsü dolgozatok tarthatnak igényt a jutalomra,
melyek a tudományt ténylegesen új ismeretekkel gazdagítják.”
Ezen, a saját kísérleteket és kísérleteket határozottan követelő jelölés-
zeti feltételt a tisztelt alulírottak az axommal következő elbí-
rálatuknál szemmel tartották. —

I. Templein Györö a gázok belső sűrűlődsébet akként kívánja meg-
vizsgálni, hogy egy könnyű gömbhöz lengetne egy ermet csak kissé
nagyobb sugarú, emel concentrikus gömbhöz belsőjében; a lengetés
a sűrűlő gömbfelületek közötti hővezetés a sűrűlődsé együt,
hatására nézve megvizsgalando gáz töltene ^{ki} meg a lengetés csillapoda,
sőt a tervezett együttható határozna meg.

Templein tervezetében e probléma elméleti megfigyeltését nyújtja és en,

nek gyakorlati kivételével kíván foglalkozni, megjegyezni, hogy a bu-
dapesti tudomány-egyetem Thán-féle alapítványából hirdetett nyílt
pályázat alapján ezen egyetem bölcsészettudományi kara részéről
a zártak belső surlódásának kísérleti meghatározásában bízott meg,
továbbá, hogy kísérleteit körülbelül egy éven át ezen egyetem physica
kai intézetében végezheti; mely évet azonban ajánlkozó "életművelemény"
nak tekintene kísérleti módszerének kipróbálására és saját maga-
nak a kísérletésibe leendő beegazolására. Reméli, hogy az Akade-
mia részéről nyerendő megbízást tőle telhetőleg teljesítené.

Alulírottak véleményeik, hogy az ajánlkozó, kinek képzettségében
és komolyságában egyébként teljesen megbíznak, a jelen alkalommal
azon oknál fogva nem volna megbízandó az Akadémia részéről is
tervezete kivételével, mert jelzett módszere kipróbálására már más
helyről nyert megbízást s így kísérletésének megindítása is folyta-
tása már amúgy is biztosított van.

Ezért helyesebben járna el a Tisztelt Akadémia, ha más, eddig
még nem biztosított kísérleti tervezetet támogatna.

II. Kohányi Gyula fentjelzett tervezetében "öt pontban terjedel"
mészen sorolja fel azokat az időjárásbeli elemeket, melyekre, vala-
mint változásaira tervezett munkája kiterjedne; ajánlkozó még
az u. n. fagyos szentek napjaival; továbbá a Medárd- és a Márton-
napi jósátokkal is foglalkoznék. Munkájának kidolgozásánál a
leghívebb a magyarországi meteorológiai, 1851-től 1900-ig ter-
jedő adatokat s a m. kir. meteorológiai intézet összes kiadványait

és.

és észleleteit s megjegyzései: „nem csak az a feladat van, hogy a ha-
zonkint feldolgozott adatokat ötnapanként feldolgozom s így a
mindennapi használatra alkalmasabbá tegyem s természetem az
általuk (t. i. a helyi meteorológusok által) felöltött anyagot mun-
kám befejezésének időpontjáig kitérjesszem”. Végre kéri, hogy
megbízatása esetében a munka benyújtásának határideje 1904 évi
december hó 31. ében állapíttassék meg.

Állapították két órnál fogva nem ajánlhatóak a tervezet a meg-
bízatra:

1.) Mivelhogy a tervezett ^{munka} főleg meteorológiai - statisztikai jellegű, ex-
tulajdonképpen a meteorológiai intézet munkakörébe tartozónak
látászik, mely országos intézet nagy dotációjánál (átalányánál) fog-
va inkább van oly helyzetben, hogy ily munkát létesítson vagy
létesítsen.

2.) Mivelhogy a tervezett munka nem új kísérletek, megfigyelések,
észleletek végrehajtását exélorra, mi-ként ezt a pályázat fent jelölt
feltételi kívánják, hanem meglévő s az ajánlkozásnak feldolgozott
állapotban rendelkezésre álló meteorológiai adatoknak új csoportosi-
tását szándékozik nyújtani: a tervezet maga kéri a ki-magát a meg-
bízatról.

III Dr. Rózsa Mihály tervezetében a „következő” kérdések megol-
dására vállalkozik:

„a) A változó hőmérsékletű víz fajhő-fogat-átvételének össze-
függő teljes meghatározása.”

b.) A változó hőmérsékletű víz fajhőalakulásának összefüggő teljes meghatározása a Reverszi módszer, valamint ellenőrzés Kéj Toule kísérleteinek segítségével. (A mennyiben említett fajhőmeghatározási kísérleteknek tökéletesítése sikerülne, relatív meghatározási módszerrel is felhasználható.)

c.) Az adatok közötti összefüggés elméleti felfogása és matematikai kifejtése, különös tekintettel a csőpfolyás víz fajhőfogat- és fajhőminimálisára.

d.) Ezek alapján más fizikai tényezők - így az iszennyomhatóság, képződési, párolgási, olvadási hő, kritikus hőmérséklet - megfelelő összefüggésének megfelelő tovább tanulmányozása, a mennyiben a három első pontban megjelölt tulajdonságok teremtésével a kísérleti határidőig (1902 február vége) eredményre is eljuthatunk.

Kísérleteit a pozsonyi felső kereskedelmi iskola tanári laboratóriumában végezte; rendelkezésére áll a magas színvonalra emelt kémiai berendezés és az újabb jelentősen kiegészített fizikai laboratórium.

Ambár alulirották Rósa úr molekuláris speculációit nem bírják mindenütt követni, mégis figyelemre és támogatásra méltónak látják abbéli törekvése, hogy a fajmeleg és a téglás köröktől összefüggést keres, különösen tekintettel kísérleti sorozataira, melyek körül (a második megkezdően folytonos változásokkal tündérelő).

Kérdéses azonban, vajon a várható új adatok megbízhatóbbak lennének-e a már közölt adatoknál, melyek körül az utóbbi években

ben

Nagyméltóságú Baró, Elnök Ur!
Tiszteletes Akadémia!

Alulírott, van, szerencsém az „Akadémiai Értesítő” folyóévi május hó 15-iki számában közzétett fizikai nyelv pályáradon a következő ajánlkozással részt venni:

A kitűrt, 1000 korona díjért ajánlkozem a Magyarország időjárásában az év egész folya-
mán öt napról - öt napra végbemenő átlagos vál-
dóságok fellinvesztésére az ország területén eddig
végzett meteorologiai megfigyelések adatai alapján.
Munkám kiterjedne:

1., Normális ötnapi hőmérsékletre a., a légnyomás-
nak, b., a hőmérsékletnek, c., a párányomásnak, d.,
a relatív nedvességnek, e., a felhőzetnek, f., a szél-
erősségnek, g., a csapadéknak reggeli, délutáni és
esti, valamint átlagos napi értékeinek;

2., a légnyomás, b., a hőmérséklet, c., a pára-
nyomás, d., a relatív nedvesség, e., a felhőzet, f., a
szélereő, g., a csapadék legnagyobb és legkisebb ér-
tekeinek, h., a szélirányok, i., a csapadékos, j., a havi,
k., a zivataros napok gyakoriságára, azaz annak pa-
róxinusságára, hogy az 1., alatt kísérem az átlag-
értékekkel szemben minden egyes állomáson
az egyes pontok mely napjain fog maximum
s melyeken fog minimum fellépni minden egyes
meteorologiai elemnél minden egyes állomá-
son, hogy így az időváltások időbeli utja köves-
hető legyen;

3., Minden egyes meteorologiai elemnek

6/1900

ben közeltek úgy a tájakra (azaz fajlagos térfogatra), mint a
fajmelegre vonatkozólag már jól összerágnak egymással s így
meglehet, hogy a valódi értékekhez már közeljárnak.

E szerint egyrészt meg volna fontolando, nem lehetne-e a
szándékolt következtetéseket emez újabb, már rendelkezésre álló
adatokból is levonni?

Másrészt ajánlok a fajlagos térfogatnak a hőmérséklettel va-
ló összefüggését előtűntető számított értékmérésénél oly tere-
disbe esik, mely az ily természetű, ~~is~~ további következtések
sajjául ^{is} szolgáló számításokat jellegével is különösen a mi-
nimum környékén érvényes igazi jelentésével ^{össze} nem egyeztet-

hető. Ezen okoknál fogva ezen egyébként Komoly és figyelemre
mélto' tárgyú tervet az alkalmazandó Székiutó Akademi-
ának megbiztatásra nem ajánlhatjuk.

IV. Dr. Szeged Károly úr fentiekelt tervében az eddig a
tudományos irodalomban közölt adatok összerakásából ezen kö-
vetkeztetéshez jut, hogy az adatok „Masotti-Clausius Replétének
helyességét eldönthetetlenül hagyják” s a kérdés tisztázását jóval na-
gyobb hőmérsékleti körben vézett vizsgálattal várja.

Méréseit Nernst ismeretes módszerével végezni, de más alatti con-
densátorral, mely egyenésbe illesztett platina-csővekből állana és
a megvizsgálendő folyadék ^{üreges} üregesőbe volna forrasztva. A hevítésre electrosóáramot hasz-
nálna, s a hőmérséklet az üregesövet körülvevő platina-drót ellen,

(Kül együtt →
a megvizsgálendő folyadék)

állása változásával mérné meg.

A condensatornak a melegezés folytái megváltozott méretű a kapacitá-
sát is megváltoztatják; e változást külön határozna meg az üregében
Kellően ritkított tért előállítva s akkor keresve a kapacitás megvál-
tozását a hőmérséklettel.

Tanul Dr. nevű emléti; mely anyagokra névbe szándékozik vizsgál-
latait kiterjesztetni; ho azonban elég számos jól megválasztott anyag-
ra terjeszkednék ki, ezzel egy fontos kérdést dönthetne el, vagy legal-
ább lényegesen előmozdithatná ennek eldöntését. Ezen célnek
elérése annál inkább remélhető, mert egyesek méréseit a budapesti
tudomány-egyetem fizikai intézetében végezni, mely intézet az ily-
nemű mérésekre házonkban kétségkívül a legelőkeltebben van
felszerelve; méréseit Dr. Tanul-nak a Székes Akadémia
előterjesztés Math. s Természettudományi Osztályában megje-
lent többrendbeli dolgozatai alapján nevezett ajánlást mint
komoly és megbízható fiatal tudást ismerjük, ki minden erejéből
erre fog törekedni, hogy megbízásának megfeleljen. Ajánljuk Dr. Tanul-
úr megbízatá-
sát.

Budapest, 1900 évi november hó 11-én

Schuller Alajos s. t.

Fröhlich Bródor, s. t.

mint kiküldött véleményező.

Véleményes jelentés
a Rórsay-féle pályázatra
beérkezett tervezetek tárgyában.

6 (1001)
1900

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kísérleti tervezet.

1. A tervezett kísérletek célja, megállapítani miképen változik a folyadékok dielektromos állandója a hőmérséklettel, kiterjesztve a méréseket az olvadásiig hőmérsékletétől egészen a kritikus hőmérsékletig.

Ezen kérdés megvizsgálása tudományos érdekléssel bír. Eltekintve minden theoretikus megfontolástól kívánatos egy fontos állandónak, mint a víz a dielektromos állandó, "kimerítő" ismerete. De theoretikus szempontból is kiváló fontosságot kell tulajdonítani ennek a kérdésnek. Theoretikus megfontolások arra az eredményre vezetnek, hogy $d \frac{\kappa+2}{\kappa-1} = \text{állandó}$ [$d = \text{sűrűség}$, $\kappa = \text{dielekt. állandó}$], azaz csak az anyag sűrűségétől függ (Mossotti-Clausius képlet). Az eddigi mérésekből bizonyossággal nem dönthető el $d \frac{\kappa+2}{\kappa-1}$ független-e a hőmérséklettől vagy nem. Egyrészt azért, mert az egyes értékek adatai nagyon eltérők (50% eltérések mutatkoznak a hőmérsékleti együtthatókban), másrészt mert csak kis hőmérsékleti körben mértek a dielektromos állandót, s azt is csak kevés anyagon. Tájékozásul önkéllittem az idevágó irodalommal, megadva a hőmérsékleti kört is az anyagot, melyre a mérések vonatkoznak:

Palaz: Beibl. 11. 1887. Benzol, toluol, 19° körül

Cassie: Proc. Roy. Soc. Lond. 48. 1889 15° -tól 58° -ig

Negreano: C.R. 114, 1892. Benzol, toluol, xylol 15° -tól 30° -ig.

Heerwagen: Wied. Ann. 49. Víz 5° -tól 21° -ig. Az értékek

Mossotti-Clausius képletével nem egyeznek.

Lebedew: Wied. Ann. 44. 1891. Benzol, toluol, metylalkohol
víz 4° -tól 58° -ig. Moss.-Claus. képlet feltevésén
jól állítja elő a értékekkel.

E. Cohn: Wied. Ann. 44. 1891. Víz; 10° -tól 35° -ig; az adatok jól
egyeznek a Moss.-Claus. formulával.

A. Franke: Wied. Ann. 50. 1893. Víz 2° -tól 25° -ig. Moss-Claus. Kepletével nem egyezik.

F. Linde: Wied. Ann. 56. 1895. Foly. szénar $-7,5^{\circ}$ -tól $+17,5^{\circ}$ -ig; Nitrogen oxydul (NO_2) -6° -tól $+14,5^{\circ}$ -ig, foly. klor -70° -tól $+22^{\circ}$ -ig; vizes egyenlő M.C. Kepletével.

Fl. Ratz: Ztsch. f. phys. Chem. 19. 1896. Benzol, toluol, szénkéneg, aethylaether, aethylalkohol, amylalkohol, kloroform, anilin, víz 10° -tól 60° -ig. M.C. állandója a hőmérséklet függvénye.

R. Abegg: Wied. Ann. 1897; 60. Toluol, aether, aethylalkohol, amylalkohol, aceton -80° -tól $+15^{\circ}$ -ig. M.C. állandója függ a hőmérséklettől.

F. Hasenoch: Wien. Ber. 105. 1896. Ratz észlelései alapján az eltérések M.C. Kepletétől csak észlelési hibáknak tulajdoníthatók.

Látható ebből hogy az eddigi mérések Mossotti Clausius Kepletének érvényességét eldöntetlenül hagyják. A kérdés tisztázása várható, ha jóval nagyobb hőmérsékleti körben vizsgáljuk a dielektrikus állandót.

Kiváló fontosságúnak tartom továbbá a kritikus hőmérsékletnek bevonását is a dielektrikus állandóknak megfelelő hőmérsékleteknél való összehasonlítását, ami a physika egyik kérdésénél is oly keményen bizonyult (sűrűség, nyomás, felületi feszültség)

2. A dielektrikus állandókat a Neust. fele módszerrel szándékozom meghatározni. A módszer ismeretes, így hogy feleletes ammak bővebb tárgyalása. Condensátorok kapacitását kell összehasonlítani. Az összehasonlítandó condensátor a jelen vizsgálathoz Leugeresnek vitastom: két, körülbelül 1 cm. átmérőjű concentricus platina cső, melyek egy másiktól körül 1 mm.nyi kör vitant el. Ha a két leuger magassága 3 cm., akkor a kapacitás körül akkora, mint a mielőtt Neust. hasonlít. A vizsgálathoz folyadékot a condensátorral együtt üvegcsőbe kemény

az üvegcsövet beforgassuk; az üvegcső felánál két
platina drót vezet ki a két fegyverettől. Így mű-
dolni megvizsgálhatom a felitett görbe dielektromos
állambójának változását is; nem kell egyebet ten-
nem minth az üvegcsövet megforgatnom, sőt hogy
a condensator a folyadék felett a felitett görbe
 legyen. - A kömürsékkel változik a condensator mé-
rete, ennek folytán a kapacitása; ezt a változást
külön meghatározhatom ha az üvegcsőben kelloen
vittatott keret állítok elő és akkor keresem a ca-
pacitás változását a kömürsékkel.

A mellezések lektromos uton történhetnek;
újabbán számos vizsgálattal keszültek lektro-
mos kályhák. - A kömürsékkel az üvegcsövet
körülvevő platina drót ellenállás változásával
szándékozom mérni.

Megbiztatás eseten a Körvonalozott vizsgál-
latot az intézet igazgatójának kegyes engedél-
mével a Kir. Magyar Tud. Egyletem fizikai inté-
zetében vizsgálok, melynek szeretine a mérés-
hez szükséges eszközökkel kénytelen rendelkezem.

Budapest 1900 szeptember hó 30-án

Dr. Fajzl György

A
Magy. Tud. Akademia
III. osztályának
a Rózsay-alapítványból
jutalmazandó
pályázatára

kiszírteti tervezetét
nyújt be

Érh. 1900. sept. 30.

IV.

Dr. Fajgl Károly

Budapest, Eszterházy-u. 3.

állandos váltására egyik pensádról a másikra.
4., Az összes meteorológiai elemeknek egymásra való kölcsön hatására az éo minden ótnapján, feldinnesve az egész országra vonatkozólag sinoptikus térképeken, különös tekintettel a földrajzi helyzetre, a helyi váltásokra, valamint Európa ugyanazon időléjé mutatkozó időjárására, hogy így a váltás valószínűsége nagy átlagban, mint különösen a helyi időprognózisok tekintetében meg legyen állapítva a síkságra legyenek azok a körülmények, melyek az átlagtól való eltérések okozzák s különösen utmutassék legyen arra nézve, hogy ha az egyik pensád az alsó-lam az 1. pensádról megadandó átlagtól bizonyos-akár helyi, akár bizonyos országrészre, akár az egész országra kiterjedő-eltérést mutat, a következő pensád időjárásának mi a valószínű képe;

5., Végül a fensi adatok alapján a népies időjóslásban gyakran szereplő, egyrészt babonás jellegű felülmúlkedő s naphoz kötött jóslatok értékeit, melyeknek: a Flegyfuky Rabosárral már megvizsgált, de a kiegészítés még mindig igényelt (nagyos szentek jóslata), továbbá a Medárd-napi esőjóslás, a szent-mihály-napi fogások, a Márton-napi havarások stb. hagyományos népi jóslata.

Mind ezek megvizsgálásának terve már régen lebeg eszémben előttem, de eddig részint körülményeim folytán elmaradt, akadályok részint azonban miatt nem foghadtam hozzá

feldolgozásukhoz, mert hiányzott, s helyesen
rám várakozna az egész érdeklődési anyag
kritikája is. Ma azonban már ezen túl
vagyunk, mert - hála a Tekintetes Akadémia
s a Kir. Magyar Természettudományi Társulat
áldozatkészségének s a fiatal magyar meso-
rologus-nemzedék buzgalmanak! - a leg-
nyomásra is hőmérsékletre nézve Róna
Leimond, a felhőre is préliánnyra nézve
Flegyfok, Rabos, a csapadékra nézve
Raun Aszkád is dr. Andorkó Aurél, a
vízadatokra nézve Fléjas Endre s az a
munkás elvégzésük s rám csak a fela-
das vár, hogy a havonként feldolgozott
adatok az ötnaponként feldolgozott s így
a mindennapi használatra alkalmasab-
bá legyen s természetesen az általuk felö-
lelt anyagok munkái befejezésének idő-
pontjain kiterjessem.

Munkámban tehát a legutóbb 50 év
(1851-1900.) adatait, sándékorom feldolgozni
s így csak természetesen, ha már most bátor-
kodni kívánom, hogy a pályáraz aron
feldőlésnek, hogy munkámat az 1902. évi
akadémiai nagygyűlésig befejezzem, meg-
bízatom eszem nem lenni képesleges
lenni, hanem kérem a benyújtási határ
idő 1904. évi december hó 31-én meg-
állapítani, mivel az 1900. évi adatok csak
csak 1902. ben juthatok kiadásba, addig a
m. kir. orsz. meteorologiai intézet sűrűről
lévén - az évkönyv sánnyra folyamatosan s

Nagyméltóságú Minister Úr!

Nagyméltóságod múlt évi febr. 2-án
81. sz. a. tett előterjesztésére válasza
volt Treckay János igazgató urat
mint a „Mesterségek Sziótára” szer-
kesztőjét az 1899. évre szabadágolási.

Most ismét arról a kéressel
fordulok Nagyméltóságodhoz, melytől
a reverend igazgató urat a folyó
1900. év hatályos rendelet szabad-
ságolási. még es egyidejű

A „Mesterségek Sziótára”, ez a
régóta éretti örökséget pótolni hivatott
vállalat, melyből eddig 16 mesterséget
magába foglaló 16 fűzet jelent meg
— s ezeket ide mellékelve szeretném
van Nagyméltóságodhoz átküldeni —
ez év végéig mindenesetre el fog
készülni, ha a szerkesztő minden

idején neki seusselhei. Ugy hogy az
összes mesterségeket felölelő hasznos kéri,
könyv, mely átalakító hatással lesz
iparos osztályunk és ideig idegekből táp.
lalkozó műnyelvére néve, egy év lefor.
gása után mint egészen kész mű a
Ragyméltóságod síves pártolásának is
elcsépfőző tanúbizonyosága lesz.

Fogadja stb.

Budapest, 1899. jún. 3.

elűkr.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

8
1900

15. 57.
1900.

Nagymélt.

H. Wlassics Gyula
vallás- és közokt. min. titk.
miniszter-jelölt.

Hivatkozásul Nagy-
méltóságodnak 1897. nov.
4-én kelt 66,379 számú
le. átiratára, peremtetem
van örv. Karshinsky
efriggemenek segélye.
Az iránti kérvényet
melegen pártolva f.
alatt fölkerjezttem.
Egyedül stb.
Budapest, 1900. jan. 8.

elűt.

1900

STATUTES

OF THE

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF ACADEMIES

PROPOSED BY THE WIESBADEN CONFERENCE OF DELEGATES.

§ 1.

1. The several Academies and learned Societies whose representatives met at Wiesbaden, have decided to form a union of the principal scientific and literary Corporations of the world under the name of

»The International Association of Academies«.

2. The original members of the Association are the following Academies, in alphabetical order of their towns: —

- I. »Königlich Preussische Akademie der Wissenschaften«, Berlin.
- II. »Königliche Gesellschaft der Wissenschaften«, Göttingen.
- III. »Königlich Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften«, Leipzig.
- IV. »Royal Society«, London.
- V. »Königlich Bayerische Akademie der Wissenschaften«, München.
- VI. »Académie des sciences«, Paris.
- VII. Imperial Academy of Sciences, St. Petersburg.
- VIII. »Reale Accademia dei Lincei«, Rome.
- IX. »Kaiserliche Akademie der Wissenschaften«, Vienna.
- X. »National Academy of Sciences«, Washington.

15/1900 (+ 2 mellell.)

3. The following Academies, in alphabetical order, are invited to become members:—

- I. »Koninklijke Akademie van Wetenschappen«, Amsterdam.
- II. »Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique«, Brüssels.
- III. Hungarian Academy of Sciences, Budapest.
- IV. »Videnskabs-Selskabet«, Christiania.
- V. »Kongel. Danske Videnskabernes Selskab«, Copenhagen.
- VI. »Real Academia de la Historia«, Madrid.
- VII. »Académie des inscriptions et belles-lettres«, Paris.
- VIII. »Académie des sciences morales et politiques«, Paris.
- IX. »Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien«, Stockholm.

4. Any one of the academies mentioned in No. 3 will be at once admitted into the Association upon due notice of its wish to become a member being given to the Berlin Academy before May 1, 1900.

§ 2.

1. For the admission of other Academies, the consent of two-thirds of the already associated Academies will be necessary.
2. A proposal for the admission of an Academy must be made by one of the associated Academies.
3. An Academy can at any time withdraw from the Association by giving notice of its wish to do so to the Council (§ 9), or to a General Assembly (§ 5).

§ 3.

1. The object of the Association shall be to initiate and otherwise to promote scientific undertakings of general interest, proposed by one of the associated Academies, and to facilitate scientific intercourse between different countries.
2. Each Academy shall have the right of deciding whether and in what manner, and to what extent, it shall participate in any undertaking which may be from time to time proposed.

§ 4.

The business of the Association shall be conducted by means of:—

- a. General Assemblies.
- b. A Council.

§ 5.

1. The number of delegates by which any Academy is represented at a General Assembly shall be left to the decision of that Academy.
2. A General Assembly shall consist of two sections, viz., a Section of Natural science, and a Literary and Philosophical Section.
3. An Academy may send delegates to one or to both sections, according to the nature of its sphere of action.
4. At a General Assembly, meetings of both sections («joint meetings»), or separate meetings of each section («sectional meetings»), may be held.
5. At either a joint meeting, or at a sectional meeting, an Academy shall have one vote only, which shall be given by a delegate of the Academy designated for that purpose.
6. Any resolution carried at a sectional meeting shall be reported to a joint meeting for information, and in case it affects both sections, for confirmation. In urgent cases the Council shall have the power to obtain, by correspondence, a decision of the associated Academies.

§ 6.

1. A General Assembly shall as a rule be held every three years.
2. A General Assembly may, however, be called at a shorter or longer interval upon the proposal of the Council or of one of the Academies if approved by the majority of the Academies voting thereon.
3. An extraordinary sectional meeting may at any time be summoned by the Council, with the concurrence of at least one half of the associated Academies belonging to the section concerned.

§ 7.

It shall in all cases rest with the President of the Council to issue the notices of meetings.

§ 8.

Each General Assembly shall decide upon the place at which the next General Assembly is to be held.

§ 9.

1. In the interval between any two General Assemblies, the powers of the Association shall be vested in a Council, on which each Academy shall be represented by one or by two delegates, according as it belongs to one section only, or to both.

2. In the latter case the two delegates together shall have one vote only in decisions taken by the whole Council.

3. There shall be a President, and also a Vice-President of the Council, who shall belong to different sections.

4. The President shall be a delegate of the »Acting« Academy (§ 9, 10); in case such an Academy has more than one delegate, the Academy shall determine which is to act as President.

5. The Vice-President shall be chosen by a vote of the whole Council from among those of its Members, who belong to the appropriate section, *i. e.*, the section to which the President does not belong.

6. The Council, either acting as a whole or each section of it acting separately, shall conduct its business, either by means of meetings or by correspondence, according as it may seem desirable.

7. In other respects it shall draw up its own rules for the conduct of its business.

8. It shall present to each General Assembly a formal report of its proceedings since the last General Assembly.

9. Members of Council entering office after one General Assembly shall cease to hold office after the next General Assembly, at the same date as the »Acting« Academy, but shall be eligible for re-election by their respective Academies.

10. The »Acting« Academy charged with the general arrangements shall be the associated Academy belonging to the place in which the next General Assembly is to be held.

11. The transfer of business from one »Acting« Academy to its successor shall take place after a General Assembly at the close of the calendar year.

§ 10.

Special Committees for the purpose of introducing, or of taking in hand, or of reporting on the value of, international scientific undertakings, may, upon the proposal of one or more of the associated Academies, be appointed by a General Assembly or by one of its sections, or, in cases of urgency, by the Council or by one of its sections.

§ 11.

1. For any modification of or addition to the Statutes, the consent of two-thirds of the associated Academies shall be necessary.

2. A proposal of any such modification can only be made by several of the associated Academies, at least one-fifth of the whole number, acting together. The proposal must be delivered to the Council in writing, and include the exact wording of the proposed modification.

3. The Council shall at once give notice of the proposed modification to the associated Academies and no vote shall be taken until the expiration of at least six months after such notice.

4. The voting shall take place either at a joint meeting of a General Assembly, or by voting papers delivered to the Council.

5. In the case of the first General Assembly, however, it shall suffice if any such proposal to amend the Statutes, made by any two of the associated Academies, be transmitted by them in writing to all the other associated Academies, two months before the opening of that Assembly.

Provisional Regulations.

§ 12.

1. An Academy, in declaring its adhesion to the Association, thereby undertakes the duty of nominating one or two Members of Council.

2. A Member of the Council so formed who represents the place of the first General Assembly, shall be its President.

3. The President shall summon a meeting of the Council early enough at least to make all the necessary preparations for the first General Assembly.

§ 13.

1. The decisions of the Wiesbaden Conference shall be submitted for approval to the Academies whose representatives were present at the meeting, and to the R. Accademia dei Lincei.

2. Such approval may be given by a declaration given to the Berlin Academy. The Berlin Academy shall communicate to all the associated Academies the declarations which it has received, as well as its own.

3. The Statutes herein set forth shall come into force so soon as six Academies have declared their approval thereof.

ad 15
1900

Nach § 3 der Statuten hat die internationale Association der Akademien auch den Zweck »sich über Einrichtungen zur Erleichterung des wissenschaftlichen Verkehrs zu verständigen«. Die Königlich Preussische Akademie der Wissenschaften zu Berlin (philosophisch-historische Classe) hatte daher bei dem Ausschusse beantragt, auf die Tagesordnung der nächsten Generalversammlung folgenden Antrag zu setzen:

»Die Akademien der Association mögen zur Erleichterung der internationalen Verleihung von Handschriften bei ihren Regierungen geeignete Schritte unternehmen«.

Dieser Antrag ist in der Ausschusssitzung am 1. August d. J. zu Paris genehmigt worden; die associirten Akademien werden davon in Kenntniss gesetzt und diejenigen von ihnen, welche eine geisteswissenschaftliche Section besitzen, gebeten, den Plan, dessen genauere Bestimmungen folgen, prüfen und ihre Vertreter zur Abstimmung auf der Generalversammlung zu Paris (16. April 1901) instruiren zu wollen.

Berlin, den 6. December 1900.

Diels,

beständiger Secretar
der Königl. Preuss. Akad. d. Wiss.

Plan der Association betr. die gegenseitige Verleihung von Handschriften u. s. w.

Die Akademien der Association machen ihren Einfluss auf ihre Regierungen und die ihnen unterstellten Bibliotheken und Archive sowie auf die anderweitigen grösseren Bibliotheken und Archive dahin geltend, dass den Bibliotheken der genannten Akademien und den von den einzelnen Regierungen vorher zu bezeichnenden grösseren Bibliotheken (Archiven) ihres Landes auf directem Wege (durch die Post) alle Drucke, Handschriften und Archivalien zugesandt werden, die nicht aus triftigen Gründen (unersetzlicher Werth, Grösse, Form, Maasse, Zustand der Erhaltung, Inhalt des Manuscripts, Statutenbestimmungen) zurückgehalten werden.

Vorläufig werden folgende Bedingungen vorgeschlagen:

1. die entleihende Anstalt verpflichtet sich in jedem einzelnen Falle schriftlich, die übersandten Drucke u. s. w. ordnungsmässig und feuersicher aufzubewahren;
2. für alle Beschädigung und etwaigen Verlust innerhalb der von der verleihenden Bibliothek (Archiv) bei der Übersendung zu bezeichnenden Summe zu haften;
3. für sorgfältigste, der Zusendungsform genau entsprechende Verpackung und Rücksendung Sorge zu tragen und die Sendung bei der Post (oder anderen Versicherungsanstalten) in der Höhe der angegebenen Versicherungssumme zu versichern und sich zur Rücksendung innerhalb der von der verleihenden Bibliothek (Archiv) gewährten Frist und zur Tragung der Kosten für Versendung und Versicherung zu verpflichten.

Wünschenswerth wäre es im Interesse der Erleichterung und Sicherung des Transports, Schritte zu unternehmen, dass für diese Sendungen gegenseitige Zollerleichterungen bewilligt würden.

Projet de l'Association relativement au prêt mutuel de manuscrits etc.

Les académies associées, par des démarches à faire auprès de leurs gouvernements et auprès des bibliothèques et des archives qui en dépendent, ainsi qu'auprès des autres dépôts les plus importants de leurs pays, tâcheront d'obtenir que, dans chacun de ces pays, les bibliothèques et archives, dont la liste sera dressée préalablement par les gouvernements respectifs, reçoivent directement et par la poste tout imprimé, manuscrit ou document dont ces établissements feront la demande, à moins que des raisons sérieuses (valeur inestimable, dimensions, poids, état de conservation, contenu du manuscrit, défense réglementaire) ne s'opposent au prêt.

On propose provisoirement les conditions suivantes:

1. l'emprunteur, en chaque cas, s'obligera par écrit à conserver l'objet demandé de manière à ce qu'il se trouve à l'abri du feu ou de tout autre risque;
2. il s'obligera de même à réparer tout dommage qui pourrait être causé à l'objet prêté et à indemniser de sa perte jusqu'à concurrence d'une somme à déterminer par le dépôt prêteur au moment de l'expédition;
3. il aura soin que la restitution de l'objet prêté se fasse avec toute la diligence voulue, avec un emballage conforme à celui que l'établissement prêteur aura jugé convenable pour l'envoi, et dans le terme fixé par celui-ci; et il assurera l'envoi, soit à la poste soit à une compagnie d'assurance, pour la somme qu'aura déterminée le propriétaire. Les frais d'envoi et d'assurance sont à la charge des emprunteurs.

Si l'on pouvait obtenir des autorités des différents pays que la visite de la douane fût facilitée pour les colis provenant de bibliothèques publiques et adressées à des établissements congénères, un pareil privilège ne pourrait que rendre plus aisés les envois à effectuer et leur donner une précieuse sécurité. On s'emploiera donc à amener les gouvernements à accorder cette faveur.

ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ACADÉMIES.

INSTITUT DE FRANCE.

ACADÉMIE DES INSCRIPTIONS ET BELLES-LETTRES.

PROJET

POUR LA

CRÉATION D'UN ORGANE SPÉCIAL

AYANT POUR DESTINATION DE RASSEMBLER TOUTES LES INSCRIPTIONS

EN LANGUES PEU CONNUES.

En dehors des trois grandes catégories des inscriptions grecques, latines et sémitiques, l'antiquité nous a laissé des inscriptions en langage moins connu, telles que les inscriptions étrusques, ibères, lyciennes, phrygiennes, etc. Pour plusieurs de ces langues, des Recueils ont été formés. Mais, quand une inscription nouvelle est découverte, on ne sait au juste à quelle Revue la confier. Il en résulte que ces textes sont disséminés dans des journaux d'un accès souvent difficile et coûteux.

Il y aurait utilité à créer un organe spécialement destiné à publier, au fur et à mesure qu'ils viennent au jour, ces survivants de langues peu connues. Sans recommencer ce qui a été fait et bien fait, on fournirait aux travailleurs un moyen d'information et de publication toujours à leur service.

Paris. — GAUTHIER-VILLARS.

ad 15
1900

5377. eln. szám.
1899.

N a g y m é l t ő s á g u B á r ő, E l n ö k U r !

N. B. 1899

Az olasz közoktatásügyi ministerium részéről Galilei Galileo művei legújabb kiadásának Nagyméltóságod részére felajánlott IX. kötetét / alatt idezárva, ezennel megküldöm azzal, hogy az átvételt igazoló elismervényt hozzám juttassa vissza.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. január hó 4-én.

A minister meghagyásából:

W. L. 1899

ministeri tanácsos,
elnöki titkár.

Nagyméltóságú

Báró E ö t v ö s L o r á n d urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia Elnökének,

Budapesten.

1900. január 9.

A. C. M.
1900.

Az átviteli dísmegvétel
a v. i. közt. minisztériumhoz
elküldött. 1900. jan. 12.

[Signature]

Budapesti könyv- és könyomda főnökök egyesülete.

szám.

Közméltóságú Elnökök Mr.!

Mainz város a jövő év június havában Gutenberg János nagy-
nevű fia üléstéjének 500. -ik évfordulója alkalmán fényes ünnepélyekkel egy-
bekötött kiállítás rendez, melyen a magyar nyomda ipar fejlődését, legelőkelőbb
stadiumától egész a mai kong bemutatási kívánsága.

Közfürletünk, illetve annak számos tagja ezen kiállításban való részt-
vételt bejelentette, a mire Mainz város főpolgármestere hozzánk írt levelében a
legelőkelőbb fogadtatásról elve is biztositott.

Mintán Közméltóságot, a mintz értekezésre ragyunk, ezen ünnepélyt
a maga részéről is támogatni óhajtja és azon célból, hogy a magyar nyomda
ipar minél nagyobb mértékben és Magyarországon lévő műbecsét bíró
társakkal is képviselre legyen, azon alázatos kérelemmel jövelünk Közméltóságok
elő, hogy kegyesen megengedni, illetőleg intézkedni, hogy a

Budapesti könyv- és könyvnyomda főnökek egyesülete

magy. tud. akadémiára írtákaban lévő, a nyugdai ipart illető mű-
tárgyak is mübecsi nyugdai termékek kiállitassanak oly módon, hogy
azon - hába nem is nagy mérvü - kiállitás a szervey kezdetektöl a leg-
újabb korig a nyugdai ipar technikai nívoltát is kelően felhüntepe.

Mellékebe van szervezesent a kiállitási bizottság egy körleve-
let még típtólettel megküldem
fogadja Magyarul, azot mely típtóletünk öfinte vüil-
vüitáfát.

Budapest, 1900. évi december hó 27-én

csat.
1 db mell.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

Julian
titkár

Julian
titkár

27
1900

A. köv. Miniszternek

Nagymélt. Miniszter Úr!

Szerencsém van a M. Fudr.

Akadémia Stórái bizottságának 1898.
és 1899. évi működéséről szóló
jelentését, 8 db. mellékletével együtt,
felterjesztve a Nagyméltóságodnak
szives figyelmébe ajánlani.

Fogadja stb.

Budapest, 1900. jan. 17.

elnök.

80 eln. szám.

NAGYMÉLTÓSÁGU ELNÖK UR!

A magyar helyesírás szabályainak megállapítatlan volta feletébb sok nehézséget okozván, az iskolai tanításban, immár elkerülhetetlenül szükséges, hogy az iskolák számára mielőbb lehetőleg az 1900/1 tanév megnyitása előtt egy irányadó helyesírási szabályzat dolgoztassék ki.-

Tudomásom van arról, hogy a tekintetes Akademia kebelében már évek óta folyik a tárgyalás a helyesírás szabályainak megállapítása érdekében, s mivel első sorban a Tudományos Akademiát tartom hivatottnak arra, hogy a magyar helyesírás szabályait kidolgozza és az iskola is lehetőleg ezen szabályokhoz alkalmazkodjék.

Tisztelettel kérem a tekintetes Akademiát, méltóztassék engem tájékoztatni, hogy mikorra várható a kérdéses munkálata eredményeinek közzé tétele?

Feletébb le lennék kötelezve, hogy ha a tekintetes Akademia szándékom megvalósítását szintén kívánatosnak tartva, tárgyalásait siettetni s végleges megállapításait velem közölni méltóztatnék.-

Nagyméltóságu

Báró E Ö T V Ó S L O R Á N D Urnak
a m. kir. Tudományos Akademia elnökének.

1900. január 18.

tozthatnék.-

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.-

Budapest, 1900. január hó 18-án.

W. Kallay

[Faint mirrored text from the reverse side of the page, including the name 'W. Kallay' and the date '1900. január 18.']

J
Ehk. 1900. jänmär 22.

H. H.
1900.

Kiitoskirje a. H. T. Hämäläiselle
I. osastajalle.
Pöytäkirja, 1900. febr. 1.

Sillä
J. J. J.

Atteletik a. I. osastajalle, heikkinen v. 1900.
ga. eläkök. Simonin v. 1900.
a. I. osast. febr. 22. t. 1900. v. 1900.

It. heikkinen v. 1900. v. 1900.
L. 1900. v. 1900. v. 1900.
Pöytäkirja, 1900. febr. 22.

K. 1900.
v. 1900. v. 1900.

Kereskedelemügyi

m. k.

MINISTER

134. sz.
eln.

Nagyméltóságu Elnök Úr !

Folyó évi január hó 3-án 8 szám alatt kelt nagybecsű megkeresésére van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni, hogy Frecskay Jánost, a m.kir.szabadalmi hivatal segédhivatali főigazgatóját a "mesterségek szótárának" befejezése céljából a folyó évre szabadságoltam és egyidejűleg utasítottam, hogy hivatalos teendőinek átadása után működésének folytatása végett Nagyméltóságodnál jelentkezék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest 1900 évi január hó 25-én.

Kecskés

NATURAL
KÖZMŰVELÉSI
KÖZVETLEN

Nagyméltóságu báró. E ö t v ö s L o r á n d urnak,
a magyar tudományos akadémia elnökének.

Főméltóságú

Német-újvári Hercegi Raskház-
Strassmann Ödön úrnak, ö. cs. és kir.
Felsége v. b. t. tanácsának

Körmend.

Tisztelt uraimnak

56. sz.

1900.

Főméltóságú Herceg Úr!

Főméltóságodnak ritkaságokban
gazdag körmendi könyvtára hat
rég magyar kalendáriumot öriz,
melék a magyar irodalomtörténet
szempontjából kétszeres becsűvel bír.
E kalendáriumok megjelenési helyek
és évek szerint a következők:

- 1) Pécs, 1562. 2) Pécs, 1580.
- 3) Pécs, 1583. 4) Német-Ujvár, 1584.
- 5) Nagyszombat, 1596. 6) Sice, 1593.

(Leírásuk megjelent a M. Könyvszemle
1892/93. évfolyamának 217 s. köv.
lapjain.)

Mint hogy e régi magyar nyom-
tatványokkal Akadémiánk rendes
tagja, Seibády Áron úr türe-
sebből óhajtaná foglalkozni —

támaszkodva Főmeltóságodnak iródmunká
és Akadémiánk irásai már többébe sa-
vított némes érdeklődésére — szeretném
vagy Főmeltóságodhoz aron fel kérek
inténni, méltóságosabban elrendelni, hogy
az említett nyomtatványok egy hónapi
használatra az M. Tud. Akadémia
főtisztái hivatalához átküldessenek.

Fogadjon stb.

Budapest, 1900. január 30.

elűk.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Átlan 1900. jan. 29.

Áldásos Uram!

A Mindronsky-féle irasol holnap reggel - salán még nem kiön - meg fog-
nat érkezni. Valóban nincs ok rá,
hogy vissza - is megastan az Akademián.

König Györgyötől levelet kaptam s
valamolyan neki, hogy a küldött postához
helyre iktattam. Szójaszával már én is
írnam egyházy lapos s még nem végertem
el. A hgy hatályány család körmendi könyv-
tárából kijöle Hadinkas has kalendarium
örömmel erre körs 1562. évi kalendariumig
melyet Ferri Botreminga péter leált fordított).
Ha ebben veszel valamit, úgy ez nagyban
segíti erudet a disichonolmat a törté-
táran. A leírás appél sem említi vesztet.

valamint lehet az ilyen cáimásolások
közül, én leheszem, ha nem, hogy
has az XVIII. gyűjti kalendarium közül
egyben a legyzen vers, holott egyen
Mozsánira fordít, mántas Pechy
Luka's adja ki 186.

Ha lehet, igen hírem emek
a has napornak belülséres kiez-
ködni - természetesen Csal Pukaferris.
A lírák a Könyvtárak 1893/3 évi
közé 217. lapján található.

mily díszesével

abazam 2019/3
Pulady 1873

5560/900.IM.II.szám.

N A G Y M É L T Ó S Á G U E L N Ö K Ú R.

A cs. és kir.közös külügyminister ur, a bécsi belga kir.követség vonatkozó jegyzéke másolatának megküldése mellett tudatta a vezetésem alatt álló ministeriummal, hogy a büntető jog, továbbá a büntető törvényhozás, börtönügy és ezekkel rokon tudományszakok körébe tartozó kérdések tudományos megvitatásával foglalkozó, "Commission penitentiaire internationale" 1895. évben Parisban tartott V. nagygyűlésén a belga kir.kormány meghívására a legközelebbi nagygyűlés helyéül a belga főváros, Brüsszel jelöltetett ki.

Ezen VI.congressus megnyitása a szervező bizottság közövénye szerint Brüsszelbe folyó 1900.évi július hó 14.napjára tűzetett ki.

A bécsi belga kir.követség említett jegyzékében kormányának azon óhaját is kifejezván, hogy a szóban levő congressusra az osztrák és a magyar kormányok magukat hivatalos kiküldöttekkel képviseltessék; a cs.és kir.Külügyministerium e helyről már a 37263/898.szám alatt értesítettett, hogy a magyar kir.kormány az említett congressusra hivatalos képviselőt fog küldeni. Az ausztriai kormány ide intézett 33932/898.sz.átirata szerint a meghívást hasonlóképp elfogadta és szintén fog a congressusra hivatalos képviselőket küldeni.

Miután az említett nemzetközi congressus nemcsak az egyes államok hivatalos kiküldötteiből fog megalakulni, hanem azon a tárgyalt szakkérdéseknek tudományos mivélésével foglal-

./.

Nagyméltóságú

dr. báró E Ö T V Ö S L O R Á N D

budapesti tud. egyetemi ny. r. tanár,

főrendiházi tag urnak,

mint a magyar tudományos Akadémia elnökének

kozó társaságok és szakkörök is részt vesznek; a VI. congressus napirendjére kitűzött kérdéseket felölelő s ide egy példányban érkezett programmagyar fordítását ./.. alatt oly tiszteletteljes kérelemmel van szerencsém Nagyméltóságodnak megküldeni, méltóztassék azokat a magyar tudományos Akadémia II. osztályával mielőbb közölni, s annak határozatához képest lehetőleg gyorsan tudomásomra hozni, hogy a magyar tudományos Akadémia kívánja-e magát a congressuson képviseltetni és remélhető-e, hogy az annak napirendjére kitűzött kérdésekre nézve a II. osztály tagjai közül véleményt fognak adni?

A kitűzött kérdésekre vonatkozó vélemények, francia szövegben Brüsszelbe a nemzetközi börtönügyi bizottság elnökéhez de Latour belga, kir. igazságügyministeri államtitkárhoz, vagy Bernbe dr. Guillaume congressusi főtitkárhoz mielőbb beküldendők lesznek.

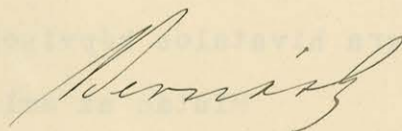
Végül van szerencsém Nagyméltóságoddal közölni, hogy az előkészítésre vonatkozó esetleges kérdések tekintetében a vezetésem alatt álló igazságügyministerium II. ügyosztályának főnöke, valamint a nevezett elnök és főtitkár ur fogja a kívánt felvilágosításokat megadni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. január hó 25-én.

A minister helyett:

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

államtitkár.

1900. febr. 1.

Am.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
KÖNYVTÁRA

59. sz.
1900.

Kiadatik a K. T. Akadémia
II. osztályának.

Budapest, 1900. Febr. 1.

Sily
főtitkár.

Építészeti bizottság ülése.

1900. február 7.

Báró Götvös Loránd akadémiai elnök úr elnökölete alatt.

Jelen vannak:

Gr. Csáky Albin,
Gr. Fejérvényi Béla,
Thán Károly ig. tt.
Szily Kálmán főtitkár,
Petr Sarnu, műépítész.

Felgyűző: Tórnás Károl gondnok.

1. Elnök úr megnyitván az ülést, jelenti, hogy annak egyedüli tárgya az 1899. évi dotáció felhasználásáról szóló jelentés és javaslatokkal az 1900. évi költségvetéssel illetőleg, s föltétlenül a gondnokot, hogy azokat terjeszse elő.

2.) Gondnok részletesen előadván a múlt évben tett kiadásokat, jelenti, hogy a 22000 koronányi dotációból 19.742 korona 48 fillér adatos ki s így sikerült 2257 korona 52 fillért megsp. Karitánia.

Az 1900. évi költségvetésre vonatkozólag kéri a

bíróságot, hogy a rendes
kiadásokra, úgy mint a
mult évben, az idén is
14,800 koronát, a rendki-
vületekre pedig 5,200 koro-
nát, összesen tehát 20,000 ko-
ronát (2000-rel kevesebbet,
mint tavaly) javasoljon
az Igazgató-Tanácsnak
a Palota és Bérház költés-
rovására megkezdésére.

A bíróság örömmel ta-
domással veszi a kassza-
követés a megkezdett
évesre - Elnök úr indit-
ványára - Köszönetet fejez
ki Pál Samu műépítész
úrnak a palota és bérház
érdekeiben tanúsított kö-
nyelkintő figyelméért, a
gondnok úrnak pedig, elis-
merésül joggyakorlásá-
ért, a megkezdett évszám-
ról származó utalva-
nyokra.

A palota és bérház szül-
ségleteiről, 1900-ra, 20,000 ko-
ronát fog kéri az Igaz-
gató-Tanács.

Latta:

Körményi László

a H. Tud. Akadémia
elnöke.

Feljegyzette:

Jónásfalvi
gondnok.

Építészeti bizottság
ülése.
1900. február 7-én.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
KÖNYVTÁRA

Magyarok: Vallás- és Közoktatásiügyi Miniszter úr!

Kalendárius a köznevelési Akadémiáról, melynek elnöke a M. tud. Akad.
előtti az egész 1887-ig nemcsak a fő volt hanem minden
nemzeti adófelvétel költésére is. Adományokból az 1887-ig
apost. kir. felsége 1888. március 15-én lett megjelölt elhatalmazással
alajzult, mely szerint: "a M. tud. Akadémia addig is, míg az ország
visszatér a törvényhozás által megjelölt rendeltetésnek, mind
mint az alapítványok után kint volt nagy október
pedig az Akadémia és békés után kint volt nagy október
kint volt mindannyan általam adó s ország adófelvételre,
valamennyi költség és nagyon időről-időre kint volt nagy október
s illetékes egyenlőséget fizetése, a köznevelésről a
ő cs. és apost. kir. felsége emel, kint volt nagy október, a
M. tud. Akadémiát ugyanazon kint volt nagy október, a
melyet a bécsi cs. kir. Akadémia kint volt nagy október
is folytat. A magyar köznevelésről az 1868-
adományok listáját az 1868. évi XXII. Dec. 2. §-a és az 1869.
évi XXIII. Dec. 1. §-ában állít szabályozta, hogy a köznevelés
adomány a maga egészében, az illetékes egyenlőségek pedig felbont
való fizetésre kötelezte.
A palota és békés 20 évi adományok 1884 végén
1885-től kezdődő az Akadémián mintegy 12
ezer forintnyi adófelvételre adó felvételre a
tudományok osztályán. A kint volt nagy október a
szabályozta. Ez indította Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt arra,
hogy az 1888. évi országgyűlési határozatban a felvétel
mely 11-ét illetően határozati javaslatot terjesztett elő,
Akadémia költségvetéséről a M. tud. Akadémián kint volt nagy október,
levegővel "Több Kálmán országgyűlési képviselő a köznevelés
köznevelési javaslataiban megjelölt javaslattal, kint volt nagy október
s. i. az, hogy egy egyszerű határozati javaslatot kint volt nagy október
is adományokhoz fogva októberrel s ezért jött ki Thaly
Kálmán képviselő, megjelölt nagy október azon jött ki
köznevelésről megjelölt, hogy a köznevelésről megjelölt
fog s ex iránt javaslatot terjeszt az országgyűlés elé." (Orsz.
gyűl. Napló 1888. évi 179-189. h.)
A köznevelés a köznevelésről megjelölt 1889. évi köznevelés
köznevelés határozatában kint volt nagy október az
Akadémia általi adományok 31.500 forintból 40.000 forintból október
fő, a mi kint volt nagy október a palota és békés után kint volt nagy október
kint volt nagy október. A köznevelésről megjelölt október a
köznevelésről megjelölt. A köznevelésről megjelölt október a köznevelésről
8.500 forint." (Orsz. gyűl. Napló 1889. május 27-292. b.)

A Magyar Tud. Akadémia által 1888. január 1. től 1899. december 31. ig kifizetett adók kimutatása.

	Különfelék után		alkalmazottak fi- zetési után	illeték egyenlők	Palata után	Békaút után	Adókönyvesekéért	Összesen.	
								fl.	kr.
1888.			57555		522813	588577	- 15	1168960	
1889.			34887		522813	536790		1094490	
1890.	ingatlanok után	2544	63260		536243	515852		1117899	
1891.			66273	49591	541630	558882	- 15	1216391	
1892.	Bukovinorsky	6 -	75427	61766 98516	541630	581531		1359470	
1893.	"	8 -	77140	110665	536980	573414		1298999	
1894.	"	8 -	88516	98430	519979	563188		1270913	
1895.	"	8 -	94789	98430	545817	564570		1304406	
1896.	"	8 -	99413	98430	609809	653016		1461468	
1897.	"	8 -	103420	98430	592143	641899		1436692	
1898.		15 36	103302	105382	^{régi} 928 - 690293	655689		1658472	
1899.	vignetchajt. költés. Bukovinorsky	94 70 11 52	98366	104798	^{régi} 928 - 672409	584602		1554127	
			19302	962348	924438	7018159	7018010	- 30	15942287

Tegyet: 1890. évi illeték egyenlők és annak későbbi kamata fejében kifizetett 1883-1887. évi fl. 7.737.18

Ebből 617 f 66 1892. évi adók címén kifizetett kiadásra
 7119 f 52 pedig az I. II. és III. osztály maradványaitól fedezett
7.737 f 18

Nagymélt.

Baró Podmanický Geis úrnak,
a M. Erd. Akadémia tiszt. tagjának
Kis-Kartal.

Nagyméltóságú Baró Úr!

Midőn Földy Ferencz 1863. ban
a M. Erd. Akadémia megbízásából sajtó
alá rendelte Brutus János Mihály
Magyar Historiáját, a történelmi élet
és munkái tárgyaló Előszó^{av}jában
(LXXIX. l.), a hol a meglevő kérés
többször elősorolja, fölemlíti, hogy a br.
Prónay Sándortól 1788. előtt kinyel-
teséjében keresett példányt hiába ke-
reste a toalmási könyvtár lajstro-
mában.

Az Akadémia történelmi bizottsá-
gának f. hó 3-án tartott ülésében
először került Brutus ~~szó~~ kérései
s itt a bizottság tudomására jutott,
hogy a Földytől hiába keresett példány
~~meg~~ csakugyan megvolt a toalmási
könyvtárban, mely aróta a Nagymélt
tulajdonába ment át.

Hogy az Akadémia kiadásában
megjelent s meglehetősen kényes Prutus-
kiadást e kéirattal összehasonlítható
legyen, mert nem van a történelmi bizott-
ság ^{nevében} megküldéséről Nagyméltóságodat föl-
kérni, méltóságod könyvtárában e becses
című művet a M. Tud. Akadémia főtisztái
hivatalához egy hónapi használatra be-
küldeni.

Az Akadémia nemcsak arra nére
vállal jószálat, hogy a kéirat csak hi-
vasatos helyiségekben fog használatban,
hanem arra nére is, hogy használat
után sértetlen állapotban fogja megőrizni
visszajuttatni.

Fogadja stb.

Budap. 1900. febr. 14.

79 elnök.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1900

Pagyságos Madách Adár úrnak
Szegedre.

Pagyságos Úr!

Páró Radványky Péla tiszteletli tag
családi levéltárában Rimay Gábornak számos
eredeti költeményes federe föl s esete a
költő életjárásával közelebbiteni rándékoik.

Mint hogy Rimay Gábor anyja révén
rokonságban volt a Madách családdal, ő
Excisiója így van meggyőződve, hogy a Pagya,
god családi levéltárában becses adásokat kell
tartalmaznia a költő életében.

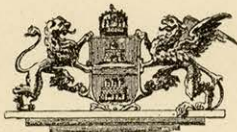
Szerencsén van emlékező Pagyságos
fölkéri, méltóztatni a Madách Gábornak
(1610-60.), valamint ~~az~~ a Rimay Gábornak,
esetleg anyjának és atyjának vonatkozó okleveleket
és leveleket kikeresetni s egy hónapig használatra
a M. Fud. Akadémia föltitkárának hiva-
talában beküldeni.

Az Akadémia a beküldendő levelek sértés-
len vissrajuttatásán teljes jóállást vállal.

Fogadja stb.

Budap. 1900. febr. 13.

elnök
föltitkár.

BUDAPEST SZÉKES FŐVÁROS
TANÁCSA.

11076/900 - V.

Nagyméltóságú báró E Ö T V Ö S L O R Á N T urnak
a Magyar Tudományos Akadémia Elnökéhez

B u d a p e s t e n .

Az Akadémia délnyugoti sarkánál levő támfal tovább helyezése és az ut megfelelő kiszélesítése eredetileg a régi helytartótanács rendelete értelmében még az Akadémia palotájának építése alkalmával lett volna az Akadémia költségén végrehajtandó.

Mint hogy azonban ez a palota építése alkalmával meg nem történt, az Akadémia akkori elnöke báró E Ö T V Ö S J Ó Z S E F ur, Pest város kivánságára, 1868-ban egy kötelező okiratot állított ki és küldött meg a tanácsnak, a melyben kötelezte magát s illetve az Akadémiát, hogy az ut kiszélesítését és a támfal lebontását s átalakítását vagyis átépítését ha azt Pest város közönsége és az orsz. felügyelő hatóság a gyarapodott közlekedés folytán szükségesnek találja, - a városi mérnöki hivatal által készítendő és a minister által helybenhagyandó teru szerint saját költségén fogja eszközölni.

./.

A vonatkozó tervek megállapítottak, de a szóban forgó munkálatok mindezideig végre nem hajtattak.

A megnövekedett forgalom, valamint az engedélyezés alatt álló eskütér - akadémia villamos vasut kiépíthetése érdekében azonban elkerülhetetlenül szükséges, hogy az Akadémiát terhelő támfal átépítés és utszélesítés még a f. év tavaszán végrehajtassék és egyszermind az Akadémia előtti lejáró megfelelőleg átalakíttassék. Az utóbb említett lejáró átalakítása a főváros költségén eszközöndő. A munkálatok egységessége és egyöntetűsége érdekében célszerűnek mutatkoznék a fővárost terhelő lejáró átalakítási és az Akadémiát terhelő támfal átépítési és utszélesítési munkálatoknak egyszerre, egy vállalkozó által való végrehajtatása.

Minthogy azonban, a fent előadottakból kitétszóleg, az Akadémia csak az őt terhelő munkálatoknak saját költségén való végrehajtására vállalt kötelezettséget, minélfogva az utóbb említett cél érdekében oly tiszteletteljes kérelemmel van szerencsénk Nagyméltóságodhoz fordulni, miszerint nyilatkozni méltóztassék arra nézve, hogy az Akadémia nem volna-e hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy az őt terhelő fentebb közelebbről megjelölt munkálatok is, a felmerülő költségek megtérítésének kötelezettsége mellett, a főváros által végeztessenek? A költségeket illetőleg tisztelettel megjegyezzük, hogy a mérnöki hivatalunk által kidolgozott költségvetés és tervek szerint a főváros és az Akadémiát terhelő munkálatok céljára összesen 26607 frt. 29 kr. költség igényeltetik, a mely összegből mintegy $\frac{2}{3}$ rész esik az Akadémiát terhelő támfalátépítési és utszélesítési munkálatok költségeire.

$$26607.29 \cdot \frac{2}{3} = 53214.58 = 17738.19 \text{ fr.} \quad \cdot / .$$

Nagybecsü válaszát mielőbb kérjük.
Budapesten, 1900 évi február hó 9-én.

A székes főváros tanácsa:

Alpolgármester
alpolgármester.

B

É.
Ert. 1900. február 14.

82. sz.
1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

6.

Másolat. Kötelező okirat, melynek szerjével én aláírtam, mint a magyar du-
dományos Akadémia elnöke Pest város Tanácsának bizodalmas felszólí-
tására magam s általában az Akadémiát ünnepélyesen kötelezem: hogy az
akadémiai palota s az e mellett elnyúló dunarajparti kámfal közt el-
vonuló út szélesbítését, illetőleg azon kámfal lebontását s áttelekítését
vagyis felépítését az Akadémia tartozéká bármikor, ha azt Pest város közön-
sége s az országos felügyelő Hatóság vagy az igazgatókötő közeledés folytán sür-
gességek találva, annak felszólítására - a város mérnöki hivatala
által készítenődő s a magyar Miniszterium által helyben hagyandó tervek
szerint olyformán szájit költségein eskövelni: hogy a jelenlegi kámfal lebou-
tattván, a helyett egy új fal az akadémiai palota kiszélesítésétől északi
sarkától vart hatól, sőt láb, hat hüvelyknyi, - a főépület északi sar-
kától pedig hatól, három lábnyi távolságban felépítését, ellenkezősé-
ben feljegyzésnek legyen Pest Városa s magyar duodományos Akadémiát
ebbeli kötelezettségének teljesítésére törvény útján is szerkesztetni, - mely
esetben aláveti magát az Akadémia Pest megye itte székelő törvényeségi
bizáskodásának. Mirel kiadkann az Akadémia nevében s részéről ol-
dalam szájitkesztésé aláírt jelen kötelező okiratot. Kelt, Pesten, 1868 má-
jus 9. én B. költős József s. k. mint a m. t. Akadémia elnöke József
Lőrinc s. k. és Flinka József s. k. mint bank elötte.

o. k. M.

Magyarjaink!

Mielőtt felhívjuk a többi magyarországi
tanácsadókat, idézzük fel a magyarországi
magyarok jólétét? Tisztelettel

Sándor Kőrösi

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

242. sz.
1900. 82

ORSZÁGOS EÖTVÖS-BIZOTTSÁG.

{ Letétben van-e
csaluggan? Szily

~~Bródy
Gyulafi
Heimerich~~

A

M A G Y A R T U D O M Á N Y O S A K A D É M I A

nagyérdemű Főtitkári hivatalának

H E L Y B E N

Van szerencsénk a nagyérdemű Főtitkári Hivatalt mély tisztelettel felkérni, hogy néhai Eötvös József báró életrajzára vonatkozó, mellékelt pályázati hirdetésünket közzétenni és a beérkezendő pályaműveket saját, kiküldendő bíráló bizottsága által megbiráltatni sziveskedjék.

A pályadíjúl ki tűzött 2000.- koronáról szóló takarékpénztári könyvet az általunk Eötvös József báró összes művei közrebocsátásával megbizott Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság egyidejűleg leteszi a Magyar Földhitelintézetnél. A bírálók számára megállapított 300.- korona tiszteletdíjat ugyancsak nevezett cég ugyanott helyezi letétbe.

A mennyiben a pályázat meddőnek bizonyulna, a jutalmúl ki tűzött 2000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet további értesítésünk nélkül a nevezett kiadó intézetnek annak idején méltóztassék visszaadni.

A nagyérdemű Főtitkári Hivatalnak az ügybeni szives támogatásáért és közreműködéseért mér eleve őszinte köszönetünket nyilvánítva, vagyunk

kiváló tisztelettel

Budapest, 1900. január hó 31.-én.

Jedlik Sándor

elnök

Schmitt Albert
főtitkár

902 maj 29.

Heinrich G. 100—

Gyula B. 100—

jan 21

Beckhys 100—

300—

1900. február 16.

Im.

J. Z. sz.

1900.

HUNGAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Az orsz. Eötvös bizottság
léri az Akadémiát, hogy a
következő pályázathoz
elfogadni méltóztaték:

6.

ORSZÁGOS EÖTVÖS-BIZOTTSÁG.

P Á L Y Á Z A T I H I R D E T É S .

A Magyar Tudományos Akadémia az Országos Eötvös Bizottság adományából pályázatot hirdet b. Eötvös József életrajzára.

Az életrajz ne száraz adatok halma legyen, hanem inkább essay, mely az embernek, irónak és államférfinak s egyúttal egész korának képét nyujtsa, azon hatás rajza mellett, melyet Eötvös korától vett s korára és nemzetére gyakorolt.

Terjedelme: 6-10 iv.

Jutalma: 2000 korona.

A pályamunkák 1901. febr. végéig a Magyar Tud. Akadémia főtitkári hivatalához nyújtandók be.

A jutalmat nyert mű az Eötvös alap tulajdona, mely azt minden további tiszteletdíj nélkül b. Eötvös József összes munkáinak kiadásában fogja közzétenni.

A pályaművek benyújtásának formai kellékeire a M. T. Akadémia pályázati szabályai állanak fönn.

11.980. szám.

F. M. 1900. II.

Nagyméltóságú Elnök Ur!

A cs. és kir. közös külügyminiszter úr f. február hó 17-én 5440./4 sz. a. kelt átiratában tudatta velem, hogy a bécsi belga kir. követcségtől legújabbanként értesülés szerint a brüsszeli f. é. VII. nemzetközi börtönügyi congressus megnyitása f. évi augusztus hó 6. napjára törtétt ki.

Miről Nagyméltóságodat f. é. január hó 25. én 5560. sz. a. kelt iratom kapcsán sive tudomás viggett exenust értesitem.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem öszinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. február 23. án.

A minister rendeletéből

Károlyi

ministeri tanácsos.

Nagyméltóságú

Eötvös Loránd báró ur., budapesti tud. egyetemi ny. r. tanár, főrendiházi tag úrnak, mint a magyar Tud. Akadémia elnökének

Budapestben.

108. sz.
1900. március 2.

108. sz.
1900.

Beadás a H. Tud. Akadémiának
II. osztályának.

Budapest, 1900. márc. 2.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szily
József

1900

1900. márc. 2.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

TANÁCSA.

✻

17914/900 - V.

NAGYMÉLTÓSÁGU BÁRÓ EÖTVÖS LÓRÁNT URNAK
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKÉNEK

BUDAPESTEN.

Hivatkozással Nagyméltóságodnak a f. évi márczius hó 1-n
kelt 82/900 sz. nagybecsü átiratára, van szerencsénk az Akadémia
előtti lejáró átalakítására vonatkozólag kidolgozott tervet meg-
küldeni, a mely a mint a rávezetett záradék igazolja a kereske-
delemügyi m. kir. minister úr által már jóváhagyatott.

E terv egyuttal megnyugtató felvilágosítást nyújt
az Akademia előtti vágány elrendezésre, a melynek megállapításá-
nál a hatóságok a kellő figyelemmel voltak arra, hogy az Akade-
mia főkapujához a fogatok akadálytalan közlekedésére megfelelő
hely álljon rendelkezésre. Egyébiránt az Akademiában tartatni
szokott ünnepek sem tévesztettek szem elől a vasutvonal tár-
gyalása alkalmával, a midőn ezekre való tekintettel megállapít-
tatott, hogy a Ferencz-József tér elején egy vágány összeköte-
tés létesíttessék oly czélból, hogy nagyobb ünnepek alkalmá-
val a közforgalmi és közbiztonsági érdekek kielégítése végett
a villamos kocsik az ünnepség tartamára csak a Ferencz-József
térig közlekedjenek.

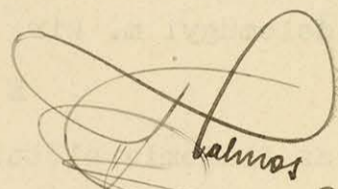
Az átiratban kifejezett kívánsághoz képest ide
mellékelve tisztelettel megküldjük az Akademia előtti lejáró

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

átalakítására vonatkozó költségvetést, úgyszintén ezenátalakításból az Akademiát terhelő munkálatokra vonatkozó költségvetést is. A dolog természetében fekszik, hogy az utóbb említett költségvetésben az Akademiát terhelő munkálatok költségeire felvett 14942 k. 98 fillér költség csak hozzávetőleg számítás eredménye, s a tényleges költség csak a munka befejeztével fogatosítandó leszámolás alkalmával lesz megállapítható.

Az átiratban kifejezett kívánságoknak ezekben eleget téve, ismételve tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy, a dunaparti vasut kiépítésének sürgős szükségességére való tekintettel, az Akademiát terhelő munkálatok mikénti végrehajtása kérdésében a lehetőséghez képest mielőbb nyilatkozni méltosítsák.

Budapest székes főváros tanácsának 1900. évi márczius hó 17-én tartott üléséből.

polgármester.

S. K.
Siklóssy

1900. April 17
Lm.

193⁴²
1901.

5.

Tekingeses Tanács! -

Az ¹⁷⁹¹⁴ 1900 sz. becses átiratára vonatkozólag van szerencsém a követhetőleg fiv. lecsészén előttni:

Az ¹⁷⁹¹⁴ 1900 sz. átirathoz mellékelt kérv és költségre - tésből az úrnak ki hogy a város főváros hely. Tanácsa a városban levő rakparafálmfalaz egy új kocsifeljáró és villamosvasúti vágány létesítésére céljából körülbelül 4 m és nem 2 m el akárcz kijelölés helyén, vagyis az akadémia sz. nyilatkozatában az akadémia épületénél sarkától mért 60' 5" illetve a sarkától 60' 5" 6" - től elterjedőleg; - bár az akadémia nyilatkozatában csak az így mért új akadémia költségeihez való hozzájárulásra kötelezte magát. -

Drakparafálmfalaz az akadémia épületénél nagyobb fávolaigra való elhelyezése több kövezetbontást, több földfeltöltést és új kövezetig kíván.

/.

193/1900

Továbbá a fémfalujja-
építési költségéhez a m. f.
akadémia részéről való
horgárútlás a fémfalnak
csak azon hosszúságára
vonashozható, mely hossz
ezen falnak az akadémia
épületsarkától 6°5' és
6°5'6" távokra való átke-
-lyezésére szükséges, — nem pedig
a fémfal egész hosszára.

Stáingásunk szerint az
akadémia épület előtti
sarkangfémfalnak a fém
körülírt módon való át-
helyezése legfeljebb 8000
korona költséggel járna,
melynek nagyobb összege
a m. f. akadémia építke-
-zőjének építményében ebben
az esetben sem fizethetné,
a hol a fémfal fávotalt-
ra helyezését és nagyobb
hosszúságra készült.

Tehátve azon körül-
-mírt, hogy a m. f. aka-
-demia tisztán kulturális
célokért kíván s így iránymu-
-ködése első sorban
a székesfőváros kulturá-
-lis fejlődésére van jólé-
-kony hatással, s kézzelre
-ve, hogy ezen missziójának
-teljesítéséhez csak kevés
-penyőösség áll rendelkez-
-ésére, kéri a székesfővá-
-rosi t. Tanácsot, hogy
-még ezen legfeljebb 8000
-korona fizetésének köte-
-lőssége alól is menesse
-fel.

Hochgeehrter Herr Präsident!

Die hohe Auszeichnung, welche die k. ungarische Akademie der Wissenschaften mir durch die Ernennung zum auswärtigen Mitgliede erwiesen hat, war mir eine freudige Überraschung. Freilich mischte sich zur Freude auch das Gefühl der Beschämung; denn ich habe nur auf einem eng begrenzten Gebiete der Wissenschaft gearbeitet, und auch hier ist mein Wirken hinter den Wollen weit zurückgeblieben.

Doch wird die außerordentliche Ehrung, welche
Ihre hohe Körperschaft mir hat zu Teil
werden lassen, für mich ein neuer Sporn
sein, alle Kräfte anzuspannen, um wenigstens
in Zukunft dem Ideal des Forschers näher
zu kommen und mich des großen Vertrauens,
das Sie in mich gesetzt haben, würdig zu
erweisen. Ich beehre mich, Euer Hochwohlgeborenen
ergoberst zu bitten, der illustren Gesellschaft,
an deren Spitze Sie stehen, für Ihren Beschluß
meinen tiefgefühltesten, wärmsten Dank aus-
zusprechen.

Gleichzeitig danke ich Euer Hochwohlge-
borenen noch persönlich von Herzen für Ihre
liebenswürdige Mithilfe und beäugle die
Gelegenheit zur Veriderung der ausgezeichneten
Hochachtung, mit welcher ich bin

Ihr ergebener

Münster

Münster den 15. Mai
1900.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Kezény irósalmi munkásságom, nem várt és nem reményelt fényes jutalomban részesült akkor, midőn a magyar tudományos akadémia levelező tagjainak dízes sorába beválasztottam. —

Hálás köszönetemet jelentem e kitüntetésért, elő sorban Nagyméltóságodnak, mint a magyar tudományos akadémia elnökének, azon ígérettel, hogy a míg-már kinyitott korom szellemi erői engedik, munkásságomat a hazai történettudomány és különösen e tudomány azon ágának művelésére szenteltem, melynek megválasztásomat köszönhetem. —

Híváló listéletem jelentése mellett maradtam
Devecser Május 9. 1900

Nagyméltóságodnak

hűbérszolgája

Osorna József

Université
de France

233
Ecole Normale Supérieure

PARIS, le 9e Juin 1900

Monsieur le président

Je suis très touché de l'honneur
que m'a fait l'Académie
hongroise des sciences en voulant
bien m'inscrire au nombre de
ses correspondants étrangers,
et je vous prie de vouloir
bien faire agréer à l'illustre
compagnie que vous présidez
l'expression de ma reconnaissance.
Mon plus vif désir serait qu'une
occasion se présentât pour

Moi d'aller faire la connaissance
personnelle de mes nouveaux
confrères et revoir cette belle
ville de Pesth où j'ai séjourné
quelques jours il y a maintenant
plus de trente ans.

Veuillez croire, Monsieur
le président, à mes
sentiments respectueusement
dévoués

G. Ferrot

Ecole Spéciale
DES
Langues Orientales vivantes

Paris, le 22 Mai 1900.

Monsieur le Président

Vous avez bien voulu m'informer que l'Académie des Sciences, dans son assemblée générale du 4 de ce mois, m'a fait le grand honneur d'associer mon nom à celui des membres illustres qui la composent.

Je le déclare en toute sincérité et sans fausse modestie, ni mes travaux ni les services que j'ai pu rendre à l'enseignement des études orientales ne m'avaient créé des titres à une récompense aussi flatteuse. Vous me permettrez donc, Monsieur le Président, en vous exprimant la profonde gratitude dont je suis pénétré, de ne voir dans le suffrage de l'Académie qu'un témoignage de sympathie accordé à une longue carrière consacrée avec persévérance à l'une des branches de l'érudition que l'Académie honore de son haut patronage.

Monsieur le Président de l'Académie hongroise des Sciences.

Soyez assez bon, Monsieur le Président, pour
transmettre à mes honorés et chers Confrères mes plus
vifs remerciements et pour agréer l'assurance de mon
respectueux dévouement.

A Barbier & Meynard

233

240

Nagyságos Trebitsch Ignác
földhivatali igazgató úrnak
Budapest.

± halmozott pecudői mellett is

Nagyságos Igazgató Úr!

A M. Tud. Akadémia Igazgató-
tanácsa f. hó 3-án tartott ülésében
azon, immár értesedéken át tanúsított
bizottságért és pontosságért, melygel
Nagyságod az Akadémia csamadáisait
veretni síves volt, ősrünte elismerését
és köszönetét nyilvánítván, örömmel
értessék arról, hogy Nagyságod ± az
Akadémia pénztári könyveinek veretése
feletti főfelügyelet^{szóvaltra is} elvállalni méltóztatott.

Midőn Nagyságodat az Igazgató-
tanács e határozatáról értesíteni meresztém
van, megragadom az alkalmas kiváló-
tiszteléseim nyilvánítására.

Budapest, 1900. május 11.

Sily

főtisztás.

238. sz.
1900.

A M. földhitelintézkedés.
(Az Fj. Tanács 1900. május 3-án
tartott ülés jegyzőkönyvének
vonatkozó részével.)

1.)

Franciaországban van ide a
felől átkerült a H. T. Akad.
Fj. Tanácsa f. és május 3-án
hozott határozatát, melyben
az Akadémia részéről
kérésre vonatkozólag az
1899. évi földhitelintézkedés
megadja is a földhitelinté-
késési közzétételét a
felhatalmazottak által.
Mint is, hogy a földhitelinté-
késési H. T. Szakbizottságának és
bizottságának az Akadé-
mia nemzeti hivatala és
kulturális feladatai iránt
rövidtérűen érdeklődő
által sugalmazott nem
csak a magam részéről
is őszinte köszönettel
melletti kifejeztem.
Budapest, 1900. május 12.

elűt.

Pagymél.

Wlassics Gyula

Pagymél'sági Miniszter Ur!

Hivatkowa f. évi április 5-én
181. sz. a. kelt följeljesítésemre,
melynek kapcsán orerencsém volt az
id. br. Wodianer Albert - alapítvány
ügyrendi szabályzat átküldeni, arról
a kéressel fordulok Pagymél'ságod,
hoz, melytől assék f. évi szeptember
hó 1-jeig a kir. tanfelügyelőket
utasítani, hogy ~~minnyig~~ hatáskörük
területéről két-két legkésőbb nép-
tanítóra vonatkozó ajánlataikat, illetőleg
kijelölésüket legkésőbb november 30-ikáig
Pagymél'ságodhoz bejesszék föl.

Az ügyrendi szabályzat egyszere,
mind akéus intézkedik, hogy a ki-
jelölések legkésőbb es évi december
hó 15-ikéig a M. Tud. Akadémiához
fészesenek át.

1/2
F az alapítványi szabályzat (l. 1900. Értésítő
ápr. fű. 214. l.) velök körlese mellet.

Fogadjas Nagymelioságot seb.

Budapest, 1900. május 11.

elők.

240. sz.

1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A voloscai
„Andrássy-Emléktábla“ bizottság.

Mélyen tisztelt Uram!

Andrássy Gyula gróf halottasháza jeltelenül áll a magyar tengerpart közelében . . . Minden évben ezrével fordulnak meg idegenek és magyarok Volosca házai közt, de egy szerény emléktábla sem figyelmezteti őket, hogy melyikben hunyta le örök álomra szemeit Magyarország újabb alkotmányos életének első miniszterelnöke, a monarchia külügyeinek lángeszü vezetője.

A nemzet önmagát tiszteli meg, midőn megemlékezik elhunyt nagyjairól. E megemlékezéssel még adósak vagyunk Andrássy Gyula gróf emlékének. Hogy leróvjuk tartozásunkat, meg kell jelölnünk Voloscában a házat, hol lelke elköltözött, hogy az emléktábla zarándokhelylyé avassa e helyet és hirdetője legyen a késő kor előtt is a mai nemzedék kegyeletes érzelmeinek.

Alólirott bizottság a fumei „Magyar Tengerpart“ kezdeményezésére magára vállalta az emléktábla felállítását, s annak elkészíthetéséhez támogatást keres a magyar haza törvényhatóságainál, testületeinél és minden nemes érzésű polgáránál.

Tisztelettel kéri, hogy a mellékelt gyűjtőívre jegyzendő adományok a bizottság pénzkezelőjéhez, Donáth Imre fumei kir. tanfelügyelő urhoz küldessenek.

A gyűjtés eredményének kimutatása a „Magyar Tengerpart“-ban, az emléktábla leleplezésének ünnepélyéről szóló értesítés pedig annak idején az összes hirlapokban fog közzététetni.

Hazafias tisztelettel

a bizottság nevében :

Szápáry László gróf

*fumei kormányzó,
elnök.*

Hegyí Jenő

*a «Magyar Tengerpart» felelős szerkesztője,
jegyző.*

Donáth Imre

*kir. tanfelügyelő,
pénztárnok.*

1900. május 12.

245. sz.
1900.

Elnök úrnak
Bölcselet!

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

NAGYMÉLTÓSÁGU ELNÖK UR !

Nagyméltóságodnak 1898 évi márczius hó 8-án 94 sz.a.hivatali elődömhöz intézett becses átiratából, valamint a m.t.akadémia főtitkárának az orsz.főlevéltárnokhoz intézett és Nagyméltóságod által is elfogadott véleményt tartalmazó leveléből örömmel értesültem arról, a szives hajlandóságról, mely az orsz.levéltár kapcsolatos kiegészítése végett az akadémia kéziratтарыában őrzött iratoknak az orsz.levéltár számára leendő átengedésére vonatkozik.

Ezen szives hajlandóság készséges méltánylásául - az eddigi tárgyalások eredményeképen - a következő, a tudományos kutatás szempontjából kiválóan előnyös megoldási módot van szerencsém Nagyméltóságod becses figyelmébe ajánlani.

A törvényhozás az 1900 évi VI.t.czikkkel beiktatott állami költségvetésben tárczám terhére a VII.fej.2.czim alatt " a külföldi történeti kutatógyűjtemények és folytatásuk beszerzésére " 2000 koronát állapított meg, a mely - az évek hosszú sorozatán keresztül felveendő - hitel nemcsak az orsz.levéltár, hanem kétségtelenül az összes hazai tudományosságnak is kiváló hasznára való gyűjtemény beszerzését fogja lehetővé tenni.

./.

N a g y m é l t ó s á g u
Báró E Ö T V Ö S L O R Á N T urnak
a Ferencz-József r.nagy.keresztese, a magy.tud.akadémia
elnökének

B U D A P E S T E N

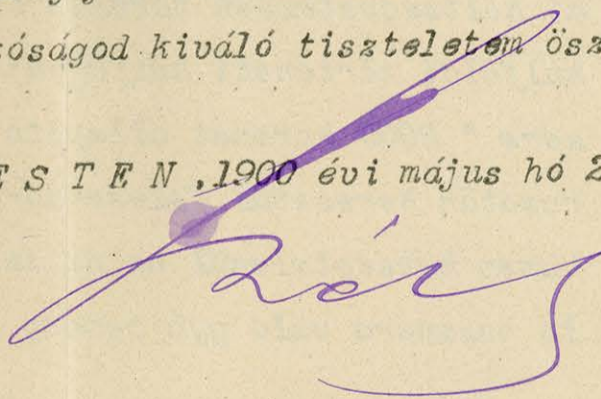
Minthogy azonban az orsz. levéltárnak közkönyvtára nincs,
s így az általa őrzött gyűjtemény csak igen szűk körben volna
felhasználható, s különben is a tudomány érdeke azt kívánja,
hogy segédeszközei, anyaga lehetőleg a homogenitás szempontjá-
ból csoportosíttassanak, ennél fogva hivatali elődóm 53574/98
számu átiratában foglaltak kapesán- elhatároztam, hogy a szó-
ban levő gyűjtemény egyelőre örökletétképen, a m. t. akadémia
könyvtárában helyeztessék el úgy, hogy a könyvvásárlás és az
ezzel kapcsolatos egyéb intézkedések- az orsz. levéltár útján
gyakorlandó és a törvény célzatának megvalósítására vonatko-
zó felügyeleti jogom fenntartása mellett- a m. t. akadémia fel-
adatát képezzék.-

Abban a meggyőződésben, hogy a fentebbiekben közölt és ki-
zárólag a tudományos kutatás érdekei által vezérelt elhatáro-
zásom Nagyméltóságod becses hozzájárulásával fog találkozni,
tisztelettel megjegyzem, hogy a végrehajtás részleteinek a m. t.
akadémiával leendő megállapítására, valamint a költségvetési -
leg meghatározott 2000 korona előleg felvételére az orsz. fő-
levéltárnokot egyidejűleg felhatalmaztam.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyil-
vánítását.-

B U D A P E S T E N , 1900 évi május hó 22-én.-

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ó
Eck. 1900. május 29.

273. sz.
1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A paunonhalmi főapátságtól.

Nagyméltóságú Elnök Ur.

Mély tisztelettel bátor vagyok Nagyméltóságodat értesíteni, hogy a Fehér Istoly paunonhalmi főapát ur ö méltóságától, a M. T. Akadémia részére 1897-ben, felajánlott 5000 forint II. részletét, azaz egyezer o. e. forintot (= 2000 koronát), a mai napon kiállított cheque-utalványommal a m. kir. postatakarékpenztárnál Budapesten excellentiád becses címére a főapát ur ö maga rendelkezésére kiutalványoztam.

Nagyméltóságodnak hódoló tisztelettel

Paunonhalman, 1900. évi május 31-én

aláíratott szolgálója

Krotter Miksa perjel
rendi pénztáros.

1900. június 5.

Z. J. N.
1900.

A kiteres (2000) honorá-
róló cheque - utalvánnyal együtt
átteszik a M. Földhitelintézet
pénzügyi osztályához.

Budapest, 1900. jún. 5.

Sily
főtitkos.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A pénze beváltott összeg külön
levél kíséretében a pénztárhoz.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 1900 június 6.

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába
millióegyes *Ékily Kálmán* úr

által

2000 k. - f., azaz: kétezer korona, *Fehér*
Épely páneurkeletű főapát 10.000,- koronás alapít-
ványának 4. részére fejében befizettetett és
a magyar tudományos akadémiára

számadása javára iratott.

Teljes fizetéssel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

L. Kálmán *Trócsányi*

H.

Sr Hochwohlgeboren
Herrn Baron Loránd Eötvös
Präsident der k. Akademie
Buda - Pest.

Hochverehrter Herr Präsident!

Die Universität Freiburg (Schweiz) publiziert seit ihrem Bestehen regelmäßig grössere wissenschaftliche Arbeiten der Mitglieder ihres akademischen Lehrkörpers. Anfänglich erschienen diese Abhandlungen zugleich mit dem Verzeichniss der Vorlesungen, und es wurden auf diese Weise in den Jahren 1890-92 sieben Arbeiten veröffentlicht. Seit dem Jahre 1893 erscheinen dieselben jedoch als eigene Sammlung unter dem gemeinsamen Titel: „Collectanea Friburgensia“, von denen bisher 7 Bände vorliegen; der 8. Band wird in einigen Wochen fertiggestellt sein. Ich beehre mich, in der Anlage die Titel der publizierten Arbeiten mitzutheilen.

Unser Bestreben geht nun dahin, mit andern gelehrten Körperschaften, welche wissenschaftliche Arbeiten und Mittheilungen herausgeben, in Schriftenaustausch zu treten.

Bisher haben wir ein solches Tauschverhältnis eingegangen mit den meisten Deutschen Universitäten, mit allen französischen Hochschulen / sowohl den Universités d'Etat wie den Instituts catholiques / sowie mit mehreren Universitäten anderer Länder und mit zahlreichen Akademien und Gesellschaften. Es ist nun unser lebhafter Wunsch, auch mit den gelehrten Körperschaften Ungarns in Schriftenaustausch zu treten.

Gestatten Sie mir deshalb die ergebenste Bitte, Sie mögen den Austausch unserer "Collectanea Friburgensia" mit den offiziellen Publikationen Ihrer Ungarischen Akademie dieser letztern gütigst vorschlagen und diesen Vorschlag zur Annahme befürworten. Besonders wären wir Ihnen dankbar, wenn Sie nicht bloss von jetzt an den Austausch der von Ihrer Akademie und von unserer Hochschule zu publizierenden Abhandlungen annehmen wollten, sondern auch eine der ganzen nebenstehenden Serie unserer Publikationen entsprechende Reihe von Bänden Ihrer Publikationen uns im Austausch zusenden wollten; wir würden uns im Falle der Annahme dieses Vorschlags eine grosse Ehre daraus machen, Ihnen die vollständige Serie unserer Publikationen zu übersenden.

Genehmigen Sie, mit dem besten Dank zum voraus, den Ausdruck meiner vorzüglichsten Hochachtung.

Ihr ergebenster
Prof. Dr. S. P. Kirsch
p. t. Rector

I) Travaux publiés avec le Programme:

- 10) Bédier, Le lai de l'ombre (1890)
- 20) Huitberg, Die germanischen Comparative auf -ōz-. Eine sprachgeschichtliche Untersuchung (1890)
- 30) Offmann, Heiligkreuz und Pfalz. Ein Beitrag zur Baugeschichte Friers. Mit 159 Illustrationen (1890)
- 40) Weymann, Apuleius Amor und Psyche (1891)
- 50) Kallenbach, Les humanistes johannais (1891)
- 60) Berthier, La porte de St. Sabine à Rome (1892)
- 70) Prensing, Die Widerrechtlichkeit als Schadenersatzgrund nach schweizerischem Obligationenrecht (1892)

II) Collectanea Friburgensia
(1893-1898)

- Fasc. 1: Reinhardt, die Correspondenz von Alfonso und Ojrobano Casati, spanischen Gesandten in der Schweizerischen Eidgenossenschaft, mit Herzog Leopold VI von Österreich (1620-23). 4 xxxvii et 214 p.
- Fasc. 2: Grimme, Der Strophenaufbau in den Gedichten Eschraims des Tyers; mit einem Anhang über den Zusammenhang zwischen syrischer und byzantinischer Hymnenform. vi et 95 p.
- Fasc. 3: Marchot, Les gloses de Cassel, le plus ancien texte arto-roman. 68 p.
- Fasc. 4: Jostes, Meister Eckhart und seine Jünger. Ugedruckte Texte zur Geschichte der Deutschen Mystik. xxviii et 160 p.
- Fasc. 5: Grimme, Grundzüge der hebräischen Akzent- und Vokallehre. Mit einem Anhang über die

Forme des Noms Latins. XII et 148 p.

Fasc. 6: Michaut, Les Pensées de Pascal, disposées suivant l'ordre du cahier autographe. Texte critique établi d'après le manuscrit original et les deux copies de la Bibliothèque Nationale, avec les variantes des principales éditions. 4 xxxix et 409 p.

Fasc. 7: Büchi, Freiburgs Bruch mit Österreich, sein Übergang au Savoyen und Anschluss an die Eidgenossenschaft. XII et 268 p.

Pour paraître dans quelques semaines:

Fasc. 8: Mantoumet, Lige de Prohant et l'Overoisine l'estre au XIIIe siècle.

Gy. 1900. június 5.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

292

1900.

Szives véleményadás végett, esetleg
még ma.

Bpest, 1900. június 5.

Mintenesetre nagyon
kívánatos volna a
csere elfogadása. *Szilgyi*
főtitkár.
Szilgyi
főtitkár.

Chancellerie de l'Université
Freiburg
(Schweiz)

292
1900

Einf Ihre genannte Schrift
vom 27. Mai a. c. bezieht sich
auf die zu beschleunigen,
dies die Univ. Erlange,
wie der Missverständnisse
ganz bar ist. Ich bin
die besten Hoffnungen für
die Erlanger Univ.
erhoffend die in
Anwesenheit beschleunigen
folgenden Erlanger
ja die Erlanger Universität:

1) Codex Andegavensis.

2) Bände sind

2) die 7 Bände Acta

Acta (Monumenta Diplomatica)

Unter Erlanger wird
beschleunigen kann wissen ist
wie der genannten Erlanger
für die Erlanger Universität
wird die Erlanger Universität
für die Erlanger Universität

für die Erlanger Universität
für die Erlanger Universität

für die Erlanger Universität
für die Erlanger Universität

F. évi május hó 27-én kelt
átiratás, szerencsém nagy érdeklődéssel, hogy
a M. Tud. Akadémia a freiburgi
egyetem ^{eddig} közelebbről publicatioiért cserébe
készséggel felajánlja ~~könyvet~~ a diada-
sábas megjelenő következő forrásműveket:

1. In Anjoukovi Okmánytár (Codex
Andegavensis) két kötetet.

2. In Acta Exterá-nak mintegy
két kötetet.

Akadémiánk örvendői fog, ha
kötet és a 4. egyes kötet a cseréviszony
állandóan fenn fog maradni.

Szíves válasszal kérem, vagyok
kiváló tiszt.

Budapest, 1900. jún. 6.

főtitkár.

Wlassics Gyula vall. és köcsk.
Miniszternek

Nagyméltóságú M. Kir. Miniszter Úrnak!

1898. évi június 17-én 377
január hó 31-én 60. sz. w.

kelte előterjesztéseire Nagyméltóságod ^{augusztus} február
1898. évi 59168. sz.
25-én 8736. sz. w. általával elrendelni
méltsósított, hogy a M. Tud. Akadémiától
kerülve velem Nagysírtár három évre
megválasztott előadó-munkatársa, dr. Tolnai
Gyula budapesti V. ker. áll. főgymnasiumi
tanár heti óráinak száma a tanév
végeig terjedő hatálya alá leállítsassék.

Tekintettel a Nagysírtárnak, e
nemzeti szempontból is nagyjelentőségű
vállalatának létesítésére, melynek megin-
dítását éppen a Nagyméltóságod mely
belátástól sugalt kezdeményezése és
áldoraskéssz támogatása tette lehetővé,
arral a kéressel fordulok Nagymélt.
óságodhoz, meltsósítsassék újabban is
elrendelni, hogy a nevezett tanár ^{népének} (ur)
az 1900-1901. iskolai év tartamára
is órakereséssé engedélyeztessék.

Fogadja Nagynélságod stb.
Budapest, 1900. jún. 7.

elők.

299 stb

1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1736/900 eln. szám.

N A G Y M É L T Ó S Á G U B á r ó E L N Ö K U R !

A cs. és kir. közös külügy-ministerium nem lévén abban a helyzetben, hogy Vással" Marocco állami és társadalmi szervezetéről irt művének kért példányát megküldhesse, Nagyméltóságod ohajának mégis az által kíván eleget tenni, hogy nevezett monográfiát a Magyar Tudományos Akadémiának esetleges lemásolás végett átengedné,- oly megjegyzéssel azonban, hogy a mű eredetije a másolás után hozzá ismét visszaszármoztassék.

Miről van szerencsém Nagyméltóságodat folyó évi márczius hó 25-én 160 sz.a. kelt becses átiratára - Dr. Vassel művének csatolása mellett tisztelettel értesíteni.-

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.-

Budapest, 1900. május hó 9-én.

A minister meghagyásából:

Tobruin

ministeri tanácsos,
elnöki titkár.

Nagyméltóságu

Báró E Ö T V Ö S L O R Á N D

v.b.t.t. a magyar tudományos akadémia elnökének.

1
Erek. 1900. május 18.
Am.

320

256. sz.
1900.

Kiadatik a H. Tud. Akadé-
mia Könyvtári Bizot-
ságának.

Budapest, 1900. május 18.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szily
főtitkár

Leikké gyűjt

a nemzetgyűlési bizottságunk 1908 június 27. tartott
utolsó összejöveteléről.

4. Először beemelték a kül.
ügyminisztérium külügyét,
mely Magyarországi bizottsági
viseletét tárgyalta. A kül.
ügyminisztérium nem lévén akkor
a helyettes, hogy egy példányt
átküldjék, mielőtt átküld.

A bizottság a dolog megküldésére
kommitált amsd. a legújabb
vissza küldését.

Zypette.
fiesty

U. m. f.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Szerencsém van a Nagyméltóságod
1736/900. évi. sz. átirata kíséretében
használat végett átküldött és "Marocco
állami és társadalmi szervezeteiről" szóló
monográfiát, a M. Tud. Akadémia
köszönetével kifejezése mellett, ide
csatolva vissraküldeni.

Fogadja stb.

Budapest, 1900. jún. 30.

Elnöki megbízásból

k. főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1900. június 28.

320. sz.
1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

TANÁCSA.

✻

37658/900 - V.

1900. június 11.

Am.

*330. sz.
1900.*

Nagyméltóságú br. Eötvös Loránt urnak a magyar
Tudományos Akadémia elnökének

Budapesten.

3

F. évi május hó 12-én 242/900 sz. előterjeszté-
sére hivatakozással, van szerencsénk az Akadémia előtti lejáró
ügyében hozott határozatunkat ./.. alatt csatolva tudomásul
vétel végett megküldeni.

Budapest székes főváros tanácsának 1900. évi
junius hó 21-én tartott üléséből.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Signature]
polgármester.

*az Igazgató - Tanács elé!
Sily
főtitkár*

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TANÁCSA.

57658/900 - V.

T.

A magyar tudományos Akadémia 242/1900. sz. átirata az Akadémia előtti lejáró átalakítása tban.

H.

Tekintettel arra, hogy az Akadémia előtti lejáró átalakítási kötelezettsége az Akadémia telkének átengedése alkalmával, ezen átengedés feltétele gyanánt állapított meg: ennél fogva a tanács nincs azon helyzetben, hogy az átalakítás költségeinek elengedése iránt az Akadémia által előterjesztett kérelemnek eleget tehessen.

A mi pedig az Akadémia által ezen költségek mérvére nézve felhozott kifogásokat illeti, erre nézve kijelenti a tanács, hogy a költség mérve a munka elkészülte után tartandó leszámolásnál lesz pontosan megállapítandó. Ezen leszámoláshoz az Akadémia is meg fog hivatni, mi által módjában lesz a költség megállapítására vonatkozó észrevételeit kefejtteni és érvényesíteni.

Erről a tan. II ügyosztály a mérnöki hivatal felzetten, az Akadémia pedig átirattal értesítettnek.

Budapest székes főváros tanácsának 1900. évi junius hó 21-én tartott üléséből.

Lu

polgármester.

330/1900

35750 szám.

Nagyméltóságú E L N Ö K U R !

Folyó évi április hó 5-én 181/900 sz.a. és f.é. május hó 11-én 240/900 sz.a. kelt nagybecsü átirataira vonatkozással van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a néh. báró Wodianer Albert féle, néptanítók jutalmazására tett alapítvány kamatainak kiosztásáról szóló ügyrendet illetőleg a következő észrevételeim vannak:

Miután nincs kizárva lehetősége annak, hogy a jutalomra érdemes mindkét tanító ugyanazon tanfelügyelő működési területéről való, az ügyrend 5-ik pontja oda lenne módosítandó, hogy minden tanfelügyelő két tanító ajánlhat, továbbá, miután a megjutalmazottnak személyes jelentkezése nem követelhető, a 4-ik pont nézetem szerint akként lenne kibővitendő, hogy ha a jutalmazott nem személyesen veszi át a jutalmat, az póstán fog neki elküldetni.

Tisztelettel felkérem Nagyméltóságodat, méltóztassék nyilatkozni az iránt, hogy ezen módosítások az ügyrenden keresztül vihethők-e?

Végül van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy miután utóbb érkezett 240/900 sz. átiratában minden tanfelügyelő működési területéről 2-2 tanító ajánlása kívántatik, a tanfelügyelőket bár az ügyrend - mint fentebb megjegyezni szerencsém volt, csak egy egy tanító ajánlását írja elő, akként fogom utasítani, hogy két-két tanítót

Nagyméltóságú

Báró E Ö T V Ö S L Ó R Á N D u r n a k, mint a
m. tud. akadémia e l n ö k é n e k .

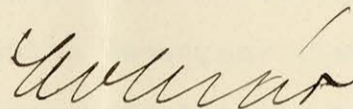
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

hozzanak javaslatba.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánít-
ását.

Budapesten 1900 évi július hó 7-én.

A minster meghagyásából:

ministeri tanácsos.

1
1900. július 11.

331. sz.

1900.

Magyar Méltóság! Kérem és Köszönettel üggy
M. in. per. in.

J. évi július 7-én 35750 sz. alatt
kelt magyarországi keltatára szerkesztés
van tisztelettel előterjeszténi, hogy
a Wodianer alapítvány ügyrendje
legelőbb csepegtető nem szűkítő
váltogatni, mert ha az illető társ
milo arrol a keltatára, hogy
a jutalmat az Aradévia sine elv
vegye át, le akar mondani vagy
égyetlen lemondani, anélkül is.
vélleg, hogy a jutalom neki
postán fog megküldeni.

Jogdíj Exijó Eiváló tip,
teljesen nyilvános társat.

1900. július 18.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

elnök.

Leleplezőndő s elvő utat
aláírás megitt elvőndő.

Sely

2890. eln.szám.

NAGYMÉLTÓSÁGU ELNÖK UR !

L. Pichler
Dr. Pichler Frigyes gráci egyetemi tanár
"Austria Romána" című lexicon munkájának 800 koronával való
segélyezése iránti kérvényét, van szerencsém Nagyméltóságodnak
érdemleges elbirálás és legjobb belátása szerinti eljárás vé-
gett megküldeni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem ó-
szinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. július hó 14-én.

A minister helyett:

L. Pichler
államtitkár.

Nagyméltóságu

báró E Ö T V Ö S L O R Á N D urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia elnökének,

Budapest ten.

1900. július 23.

Am

340^{sz.}
1900.

Kiadatik az Archaeologiai
Bizottságnak.

Budapest, 1900. aug. 22.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Székelyi István
h. főtiskár.

Vall. és Körokt. Miniszter úrnak.

Nagyvelő. Miniszter Úr!

Nagyvelőséged f. évi július 14-én
1890. élv. sz. a. átküldötte a M.
Tud. Akademiának dr. Fickler Frigyes
gráci egyetemi tanár „Austria Romana”
sz. lexikona megelvezése iránt beadott
kérvényét.

Az archaeologiai bizottság, melyet
ez ügyben véleményadónak felhívtam,
teljesen méltányolja az ismeret iránt
szándékát és a maga részéről
ily ókori földrajzi műtár megjele-
nését igen hálásnak véli, azonban
sajnálatosul képtelen kijelenteni, hogy
a saját javadalmának keretében nem
képes a kívánt, mintegy 500-600
koronáig terjedő subventionára fődíjazni
szálatni.

Midőn a kevényt /- alatt vissza-
záróm, megragadom az állalmat stb.

Budapest, 1900. decs. 4.

csók.

Tékiúti Akadémia,

A m. tud. Akadémia arch. bizottsága folyó évi november 21-én tartott ülésében felfeltáratott Dr. Sichter Frigyes nevében kérelmével, melyben a min. miniszteriumtól az önkéntes magyar nyelv- és néprajz területéről való előzi földrajzi művek, mely kiadásához segítséget kér.

Az arch. bizottság méltán tudja sok ismert novemberi kiadását és a nagy kétségrel így előzi földrajzi kiadás megjelölését igen nagy nosztalgia nélkül, azonban sajnálattal leírték kijelenteni, hogy a sajtó javadalmára kérték, mely nem kevesebb a kiadás mintegy 500-600 koronáig terjedő subventióra földrajzi kiadás, mi.

Kérem a bizottsággal

Budapest 1900 december 4.

Stampsenőssel
arch. bizottság előadójai

3205. eln. szám.

NAGYMÉLTÓSÁGU ELNÖK UR !

P. V. /
A mult hó folyamán Londonban tartott III. nemzet
közi bibliographiai conferentia az idemellékelt átirat-máso-
lat és jelentés értelmében egy nemzetközi katalógus kiadását
határozta el. Miután a magyar kormány megbizottai nem nyilat-
koztak arra nézve, hogy ezen jegyzéket Magyarország számára
hány példányban kívánják megküldetni, tisztelettel kérem
Nagyméltóságodat, hogy erre nézve hozzám sürgősen javaslatot
tenni méltóztassék, hogy az elmulasztott bejelentést pótlólag
megtehessem.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem
őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. július hó 28-án.

A minister helyett:

L. J. /
államtitkár.

Nagyméltóságú

Báró E Ö T V Ö S L O R Á N D urnak,

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének,

Budapesten.

1900. augusztus 3.

2 m.

344. ~~Fl~~

1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Részlet a Jókai
sírjairól.

Jókai

ad 40569 / 11

A B S C H R I F T

einer Note der kgl. grossbritannischen Botschaft de date WIEN
den 8. Juli 1900.-

I have been requested by the Marquis of Salisbury
to forward to Your Excellency for communication to the Austrian
and Hungarian Governments the accompanying copies of the reports
of the proceedings of the International Conference held in LON-
DON on the 12-th. and 13-th. of June to consider the question
of the publication of an International Catalogue of Scientific
Literature.

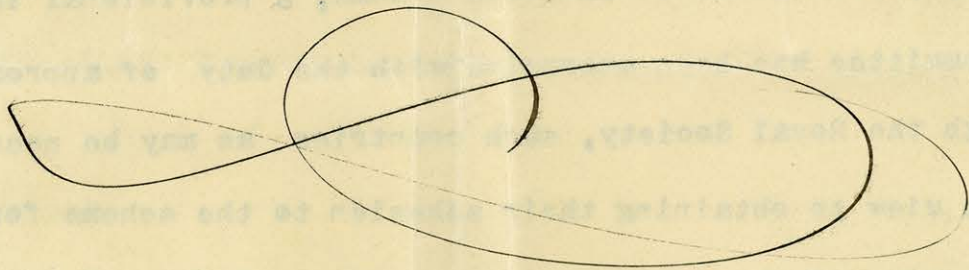
As will be seen from the reports above mentioned " the
financial prospects of the enterprise are sufficiently satisfactory
to warrant further steps being taken towards the publication of
the Catalogue , " and pending the appointment of the International
Council provided for in the full scheme, a provisional Internatio-
nal Committee has been entrusted with the duty of approaching,
through the Royal Society, such countries as may be necessary,
with a view to obtaining their adhesion to the scheme for the
publication of the Catalogue, or promises of financial support,
and of making other preparations for the publication of the
Catalogue. -

The Austrian and Hungarian Delegates who were present

at the Conference, though reporting that their Governments were willing to establish regional bureaus for Austria and Hungary respectively, and to subscribe for five years for a certain number of complete sets of the Catalogue, were not able to state what that number would be.

In view of the urgent necessity of proceeding without delay to make preparations for publication, the President and Council of the Royal Society trust that the Austrian and Hungarian Governments will be able, at a very early date, to communicate to them for transmission to the International Provincial Committee the number of sets for which they will be willing to subscribe.

While requesting Your Excellency to be so good as to cause the Austrian and Hungarian Governments to be informed of the wishes of the Royal Society, I avail myself of this opportunity, Monsieur le Comte, etc. etc. etc.

at the Conference, though reserving that their Governments were
willing to establish regional bureaux for Austria and Hungary
respectively, and to subscribe for five years for a certain number
of complete sets of the Catalogue, were not able to state what
that number would be.

It was also the intention of the Commission to recommend that
the Governments of Austria and Hungary should be invited to
send to the Bureau of the Commission, the President and Secretary
of the Royal Society, the names of the persons who would be
able to act as regional bureaux for Austria and Hungary, and
to state the number of sets for which they will be willing to
subscribe.

While requesting the Royal Society to be of good service
in the matter, the Commission also requests that the names of the
persons who would be able to act as regional bureaux for Austria
and Hungary should be sent to the Bureau of the Commission.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2653/900. M.E.

Handwritten signature

THIRD INTERNATIONAL CONFERENCE
ON A
CATALOGUE OF SCIENTIFIC LITERATURE.

LONDON, JUNE, 1900.

*LIST OF DELEGATES APPOINTED TO ATTEND
THE CONFERENCE.*

- Austria.* Prof. E. Weiss (Kaiserliche Akademie der
Wissenschaften, Vienna).
Prof. Karl Toldt (Universität, Vienna).
- France.* Prof. G. Darboux (Membre de l'Institut de
France).
Dr. J. Deniker (Bibliothécaire du Museum
d'Histoire Naturelle, Paris).
Prof. H. Poincaré (Membre de l'Institut de
France).
- Germany.* Prof. Dr. F. Klein (Geheimer Regierungs-Rath,
Universität, Göttingen).
Prof. Dr. B. Schwalbe (Direktor, Real-Gym-
nasium, Berlin).
Dr. F. Milkau (Oberbibliothekar, Universität,
Berlin).
- Greece.* Mons. D. Metaxas (Chargé d'Affaires for
Greece).
- Hungary.* Dr. August Heller (Bibliothekar, Ungarische
Akademie, Buda-Pesth).
Dr. Theodore Duka (Hon. Member of the
Hungarian Academy of Sciences).
- Italy.* Prof. Giacomo Ciamician (R. Università,
Bologna).
Prof. Raffaello Nasini (R. Università, Padua).
- Japan.* Prof. Einosuke Yamaguchi (Imperial Univer-
sity of Kioto).
- Mexico.* Senor Don Francisco del Paso y Troncoso.
- Norway.* Dr. Jörgen Brunchorst (Secretary, Bergenske
Museum).

- Switzerland.* Dr. Jean Henri Graf (President, Commission de la Bibliothèque Nationale Suisse, Berne).
Dr. Jean Bernoulli (Librarian, Bibliothèque Nationale Suisse, Berne).
- United Kingdom.* Representing the Government: The Right Hon. Sir John E. Gorst, Q.C., M.P., F.R.S. (Vice-President of the Committee of Council on Education).
Representing the Royal Society of London:
Sir Michael Foster, K.C.B., Sec. R.S.
Prof. Arthur W. Rücker, Sec. R.S.
Prof. H. E. Armstrong, F.R.S.
Sir J. Norman Lockyer, K.C.B., F.R.S.
Dr. Ludwig Mond, F.R.S.
Dr. T. E. Thorpe, For. Sec. R.S.
- Cape Colony.* Sir David Gill, K.C.B., F.R.S.
Roland Trimen, Esq., F.R.S.
- India.* Lieut.-General Sir Richard Strachey, G.C.S.I., F.R.S.
Dr. W. T. Blanford, F.R.S.
- Natal.* Sir Walter Peace, K.C.M.G. (Agent-General for Natal).
- New Zealand.* The Hon. W. P. Reeves (Agent-General for New Zealand).
- Queensland.* The Hon. Sir Horace Tozer, K.C.M.G. (Agent-General for Queensland).

ACTA.

OPENING MEETING, Tuesday, June 12, at the Rooms of the Society of Antiquaries, at 10 o'clock.

1. Prof. Darboux moved that Sir John E. Gorst be the President of the Conference. The motion having been carried unanimously—

2. Sir John Gorst took the Chair and welcomed the delegates.

3. On the motion of Sir M. Foster, seconded by Prof. Darboux, it was resolved—

That Dr. F. Milkau be the Secretary for the German language.

That Dr. Jean Bernoulli and Dr. J. Deniker be the Secretaries for the French language.

That Prof. Giacomo Ciamician be the Secretary for the Italian language.

That Prof. H. E. Armstrong be the Secretary for the English language.

4. That the Secretaries, with the help of shorthand reporters, be responsible for the procès verbal of the proceedings of the Conference in their respective languages.

5. Sir Michael Foster read out the names of delegates appointed to attend the Conference.

6. On the motion of Sir Michael Foster, it was Resolved—

(i.) That the meeting adjourn at 1 p.m., and meet again at 2.30 p.m.

(ii.) That on Wednesday, the meeting commence at 11 a.m

7. On the motion of Sir Michael Foster, seconded by Prof. Rücker, it was—

Resolved—That English, French, German and Italian be the official languages of the Conference, but that it shall be open for any delegate to address the Conference in any other language, provided that he supplies for the procès verbal of the Conference, a written translation of his remarks into one or other of the official languages.

8. Sir Michael Foster presented the Report of the Provisional International Committee, and it was—

Resolved—That the Report be received.

9. The following Resolutions were then agreed to—

(i.) That the publication of a Card Catalogue be postponed for the present.

(ii.) That the Book Catalogue be at first issued only in the form of annual volumes.

10. Sir Michael Foster having moved—

(iii.) That the Catalogue include both an Authors' and a Subject Index, according to the scheme of the Provisional International Committee;

Prof. Rücker thereupon explained the financial position, and the delegates of the various countries stated to what extent they were authorized to promise contributions towards the expenses of the Catalogue. From these statements it appeared that subscriptions to 163 sets of volumes (or their equivalent) of the Catalogue, to the value of £2,771, would be guaranteed, viz., as follows :—

				£
Germany	45	sets equivalent to	765	
United Kingdom	45	765	
France	35	595	
Italy	27	459	
Switzerland	6	102	
Norway	5	85	

Other delegates estimated that the probable contributions from their countries would be :—

	£
Austria	16 sets equivalent to 272
Hungary	4 „ „ „ 68
Japan	5 „ „ „ 85
Mexico	5 „ „ „ 85

It was further estimated that the British Colonies and Dependencies would subscribe for at least 25 sets, equivalent to £425.

Taking into account the subscriptions to be expected from the United States, Russia, Holland, Sweden, and a number of other countries, as well as the probability of outside sales, the Conference was of opinion that the necessary subscriptions to cover the cost of 300 sets of the Catalogue would be obtained.

At the close of the discussion the motion above set forth was unanimously agreed to.

11. In the course of the discussion, it was stated by delegates from several countries that all the sets subscribed for would be distributed among public institutions, and that they contemplated the private sale of the Catalogue in addition.

SECOND MEETING, Wednesday, June 13.

12. The following motions, of which notice had been given on the previous day, were considered and adopted :—

(A.) The Conference is of opinion that the financial prospects of the enterprise are sufficiently satisfactory to warrant further steps being taken toward the publication of the Catalogue, in view of the fact that the representatives of the various countries have declared that the governments or corporations they represent are willing to subscribe for the number of complete sets of copies at the cost stated in paragraph 10.

La Conférence décide : que le côté financier de l'entreprise est suffisamment élucidé pour justifier les arrangements ultérieurs nécessaires pour la publication du Catalogue, les représentants des différents pays ayant en effet déclaré que les gouvernements ou les corps savants qu'ils représentent sont prêts à souscrire au nombre de séries complètes du Catalogue, et aux prix indiqués dans le § 10.

Angesichts der von den Vertretern der verschiedenen Länder abgegebenen Erklärung, dass die durch sie vertretenen Länder oder Körperschaften entschlossen sind, auf die in § 10 angegebene Zahl vollständiger Exemplare zu dem ebenda festgesetzten Preise zu subscribiren, gibt die Konferenz der Meinung Ausdruck, dass die finanziellen Aussichten des Unternehmens zufriedenstellend genug sind, um weitere Schritte zur Veröffentlichung des Katalogs zu rechtfertigen.

La Conferenza è d'avviso che avendo i rappresentanti dei diversi paesi dichiarato che i governi o i corpi scientifici da loro rappresentati sono pronti a sottoscrivere nella misura indicata al § 10, si può ritenere l'impresa abbastanza soddisfacente dal lato finanziario per autorizzare gli ulteriori passi che sono necessari per la pubblicazione del catalogo.

(B.) That, pending the appointment of the International Council, a Provisional International Committee be appointed which shall be entrusted with the duty of approaching, through the Royal Society, such countries as may be necessary, with the view of obtaining their adhesion to the scheme for the publication of the Catalogue, or promises of financial support.

Que jusqu'à la constitution définitive du Conseil International, un comité international provisoire soit nommé. Ce comité sera chargé de se mettre en rapport, par l'intermédiaire de la Société Royale, avec les personnes autorisées des différents pays, suivant les nécessités de la situation, afin d'obtenir de ces pays l'adhésion ou l'appui financier à l'œuvre du Catalogue.

Dass bis zur Einsetzung des *International Council* ein *Provisional International Committee* ernannt wird, mit dem Auftrage, sich durch die Vermittelung der Royal Society mit den in Betracht kommenden Ländern in Verbindung zu setzen, um sich ihrer Mitwirkung bei der Veröffentlichung des Katalogs zu versichern oder ihre Zusagen für finanzielle Unterstützung zu erwirken.

Che sia nominato un comitato internazionale provvisorio sinò a che non sarà costituito definitivamente il Consiglio Internazionale. Questo comitato avrà l'incarico di mettersi in comunicazione mediante la Royal Society con i diversi paesi, secondo che sarà necessario, per ottenere la loro adesione al progetto di pubblicazione del catalogo o la promessa del loro appoggio finanziario.

(c.) The said Provisional Committee is further authorized to make other preparations for the publication of the Catalogue, but without incurring financial responsibility.

Inasmuch as it will be necessary for some one corporation to make the necessary contracts and undertake the final financial responsibilities, the Provisional Committee is authorized to include among such preparations, negotiations either with the Royal Society, or with another corporation, or with a government, or with a publisher, but the confirmation of all such preparations, and the carrying out of any final agreement or contract, shall rest with the International Council.

Ce comité sera autorisé en plus à prendre d'autres mesures préliminaires en vue de la publication du Catalogue; mais il n'aura aucune responsabilité financière.

Comme il sera nécessaire, pour un corps constitué quelconque, de conclure des traités et d'encourir les responsabilités financières définitives, le comité provisoire est autorisé à comprendre parmi les mesures préparatoires de ce genre, les négociations soit avec la Société Royale, soit avec un autre corps constitué, soit avec un gouvernement, soit avec un éditeur. Toutefois la confirmation de toutes ces mesures préparatoires, ainsi que l'arrangement financier définitif ou conclusion d'un traité, doivent incomber au Conseil International.

Das genannte Provisional Committee wird ferner beauftragt, andere Vorbereitungen zur Veröffentlichung des Katalogs zu treffen, ohne jedoch eine finanzielle Verantwortlichkeit einzugehen.

Soweit es notwendig ist, dass eine Korporation die erforderlichen Verträge abschliesst und die endgültige finanzielle Verantwortlichkeit übernimmt, wird das Provisional Committee ermächtigt, derartige Vereinbarungen entweder mit der Royal Society oder mit einer anderen Korporation oder mit einer Regierung oder mit einem Verleger einzuleiten, indem die Bestätigung solcher Verhandlungen wie die Ausführung der endgültigen Vereinbarungen dem International Council vorbehalten bleibt.

Questo comitato sarà inoltre autorizzato a prendere altre misure preliminari per la pubblicazione del catalogo, senza avere tuttavia nessuna responsabilità finanziaria.

E poichè è necessario per un corpo costituito di concludere dei contratti e d'assumere le responsabilità finanziarie definitive, così il comitato provvisorio è autorizzato ad includere nei lavori preparatori le trattative o colla Royal Society o con altre corporazioni o con un governo o con un editore: ma la conferma di queste trattative e l'approvazione finale del contratto sarà riservata al Consiglio Internazionale.

13. The "Scheme for the Publication of an International Catalogue of Scientific Literature" was then considered, and it was Resolved—

That Article I. be approved—

Omitting the words in paragraph 5 on page 5, lines 9 and 10, "the limits of the several sciences to be determined hereafter," and also the words, page 5, lines 27-29.

That Article II. be approved—

Omitting the words "the same . . . regulations were" in paragraph 10, page 7;

Adding Italian to the three languages mentioned in paragraphs 10 (a) and (b);

Altering the word "delegate" to "contracting body (as hereinafter defined)" in paragraph 10 (d);

Omitting at the top of page 8 the words within square brackets ;

Omitting in paragraph 11, page 8, the words within square brackets: "The . . . Appendix II.," and substituting the following: "Each contracting body shall have one vote in deciding all questions brought before the Council";

And inserting in paragraph 13, before the words: "There shall also be . . ." the words: "If the International Council so decide."

That Article III. be approved without change.

That Article IV. be approved, omitting the opening paragraph in square brackets.

That Article V. be approved, inserting the words: "or as soon after that date as the International Council may decide," in paragraph 29, after "January 1, 1901."

That Article VI. be approved, inserting at the beginning of paragraph 32, the words: "Unless the International Council decide otherwise";

Substituting in paragraph 34, page 14, line 33, "instructed" for "authorised."

That Article VII., excepting paragraph 37, be approved—

Omitting paragraph 35 and the next paragraph in square brackets, and substituting therefor: "any body which establishes a regional bureau shall be termed a contracting body."

Omitting the words "which takes a complete share" in the first line of paragraph 40, and omitting the whole of the second sentence in this paragraph, and omitting the three appendices.

14. It was further resolved to substitute for paragraph 37, Section VII., page 15, the following:—

"That it be an instruction to the Provisional Committee to negotiate with the several contracting bodies with reference to the sale in their respective regions of copies other than those subscribed for by the contracting bodies."

Que les instructions soient données au comité provisoire pour négocier avec les différents corps contractants la question de la vente dans leurs pays respectifs des exemplaires souscrits par ces corps.

Aufgabe der Provisional Committee wird es sein, den verschiedenen contrahierenden Körperschaften (contracting bodies) bezüglich des Verkaufs von Exemplaren in ihren Ländern, ganz abgesehen von der gewährleisteten Anzahl, bestimmt Festsetzungen vorzuschlagen.

15. It was Resolved—That the Provisional Committee contemplated in Resolution 12 (B) be constituted as follows :—

Prof. Armstrong,
Dr. Brunchorst,
Dr. Graf,
Dr. Milkau,
Prof. Nasini,
Prof. Poincaré,
Prof. Weiss,

power being given to the Royal Society, while retaining only a single vote, to nominate further members, and power being given to the Committee to appoint substitutes if any of those named were unable to serve, and also to co-opt two new members.

16. On the motion of Sir Michael Foster and Prof. Rücker, it was—

Resolved—That the Royal Society be requested to appoint the Secretary to the Provisional Committee, and to meet provisionally such expenses as the Committee may incur.

17. It was Resolved—That the procès verbal of the Conference be signed by the President and Secretaries.

18. The Royal Society was requested to undertake the editing, publication, and distribution of a verbatim report of the proceedings of the Conference.

19. On the motion of Prof. Schwalbe, a vote of thanks to Sir John Gorst for presiding over the Conference was passed by acclamation.

20. On the motion of Sir Michael Foster, the thanks of the Conference were accorded to the Society of Antiquaries for the use of their rooms.

(Signed)

JOHN E. GORST.
HENRY E. ARMSTRONG.
DR. JOH. BERNOULLI.
G. CIAMICIAN.
J. DENIKER.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2653 / 900. M.E.

J. E. Gorst

52450 szám.

Nagyméltóságú Baró, Ernő U.!

A budapesti tud. egységy hittudományi kará-
nak, ezen egységy tanácsa útján f. évi 497 sz.
a kelt, hozván felérkerett jelentését idemellékelve
oly kérelmmel van részesém Nagyméltosá-
godnak törtélel megküldeni, hogy a kérelme-
zett okmányok hitles másolatban a hittudo-
mányi kar részére beendő hiadatása iránt
mívelőbe intézkedni s ennek megteremtésél
sugam értesíteni méltosassék.

Fogadjá Nagyméltóságod hivataló törtéleltem
összinte nyilvánítasát.

Budapest, 1900 július 28-án
A miniszter meghagyásából.

Erőszakos
osztálytanácsos.

Nagyméltóságú baró Lőrinc Loránd urnak,
a magy. tud. akademiá elnöke.

1900. aug. 3.

1 m.

345. St.

1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

J. C.

Elhírottának a következő "nerevzeti" talál-
mányjal van szerencsém becses figyelmöket magamra
hívni:

A tenger rengeteg vízömege már néhány méternyi
mélységben is óriási nyomással bír, a melyet kiaknázni
hímondhatatlan harkonnal járna az egész emberiségre.
Ezen kérdésnek a nyitására akadtam én. Fölfedeztem
az utat-módot, a melylyel ezen víznyomást a hajóvadások,
és tengerparti malmok használatára sokkal előnyösebben
lehet felhasználni, mint magát a göcsöt.

Ezeket előre bocsátva a legnagyobb alázattal
járulok a tek. ak. vállalkozásomra nézve, méltóságosok nekem
pártfogását nyújtani arra nézve, hogy ezen fölfedezéssel
a nyihánosság, elé' száz az ^{hárt' erdeklő} art. elb. közegek elé' lép-
hessek, oly módon, hogy napkírvé' tessenek, avagy valami
anyagi támogatást kerék, hogy magam adhattam elő' ezen
dolgot. Sem anyagi viszonyaim, sem világisméretem, jártasságom
nem elégséges erre nézve. Az ilyen hajónak egész terveit
szolgáltathatom.

Végre legyen szabad azimemet is hozzáhozni, mely
így szól:

Szilágyi Sándor
"beendő" egyetemi hallgató'

u. p. Szamosyvári.

Marsadok becses pártfogatukéért esedezve:

Szilágyi Sándor.

1900. aug. 7.

347. H.
1900.

Előadott a K. T. Akadémia
III. osztályánál.

Budapest, 1900. aug. 7.

Székelyi Pál

h. Jósik Károly

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ély beutránygyal az ontály
nem fuzlakokat

1900. okt. 22.

Könyv
ontály titkár

1900. okt. 22.

OK irandó le!

a Külsővel együtt

Pergamentre.

Szépíróval!

Császári és Apostoli Királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

A Magyar Tudományos Akadémia
névben alattvalói hódolattal közeledünk
Felsőges Urunk Királyunknak mint a
tudományos intézet elnökejének
magas síne elé, hetvenedik életévénél
nek határponlyán, hogy hűség su,
gallta ~~legkegyelmesebb~~ ^{hódoló} üdvözlésünket a
trón számolyára helyezzük, burgón
esedezvén a Mindenek Urához,
hogy áldja meg Felsőgedet népei
boldogságára és ~~a~~ ^{országai} ~~haza~~ javára
mennél hosszabb élettel!

~~Önkéntes hódolattal ajánlottak~~

Császári és Apostoli Királyi Felsőgednek!
~~Legkegyelmesebb Urunknak~~

Budapestben, 1900. augusztus 18.

aláíratos szolgái

.....
elnök.

.....
főtisztviselő.

Kegyelmesebb jobbágyi hódolattal ajánlottak
hosszig maradunk

Wlassics

Szerencsén van megadva fölkelem
hogy a M. Tud. Akadémia ^{ide mellékelve}
hódolatteljes üdvözlő iratát O
cs. és ap. kir. Felsége legmagasabb
trónjánál remélve elé
szentelteti méltóságát.

Jaydy
H.

1900. aug. 18.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Rayin! üdvö!
H.

O Császári és Apostoli Királyi Felségehez

hódolatteljes üdvözlő ^{fel}irata

355.

1900.

a Magyar Tudományos Akadémiának.

Office Héraldique et Historique de France

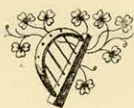
RECHERCHES HISTORIQUES
HÉRALDIQUES ET GÉNÉALOGIQUES.

CONSULTATIONS JURIDIQUES.

Rectifications, Changements et Additions de noms
Confirmations de titres
Travaux héraldiques en styles Moyen-Age
et Renaissance.
Traduction de différentes langues

M. O'KELLY DE GALWAY C. ✠

Membre de la Société Française d'Archéologie.

Paris, le 24 Août 1900.

26, rue des Abbesses (18e Arrond.)

Monsieur le Président,

Je ne pense pas être indiscret
en venant m'adresser à votre haute
compétence et à votre profonde érudition
pour la décision d'une question historique.

Je me propose d'insérer un article
spécial sur la couronne de Saint-Etienne de
Hongrie, avec gravure, dans mon Diction-
-naire archéologique et explicatif de la Science du Blason, dont
le prospectus est ci-joint. Il m'importerait de connaître
le motif réel de la flexion de la croix du globe qui surmonte
la couronne royale de Hongrie et dont il y a deux versions
anciennes. Ce motif est sérieux puisque la flexion de la
croix est conservée sur les monnaies, les armoiries et les timbres-
poste de votre République par exemple. Je désirerais beaucoup
avoir votre opinion décisive à ce sujet et j'ai l'honneur
de solliciter de votre bienveillance un petit mémoire
historique et la communication en prêt de la gravure
officielle de la couronne de St-Etienne que je voudrais
faire reproduire dans mon Dictionnaire.

En attendant la faveur de votre aimable
réponse, veuillez agréer, Monsieur le Président, avec
l'assurance de ma reconnaissance anticipée, l'assu-
rance de ma haute considération.

A. O'Kelly de Galway
A. O'Kelly

A Son Excellence Monsieur le Baron de Sós
Laurant de Sós, Président de l'Académie
Hongroise de Sciences, à Budapest.

Érk. 1900. aug. 29.

361.

Kiadatik Hampel György r. l.
úrnak síves üdvözlés, esetleg
a kérdések az Akadémia révén
leendő válaszlás végett.

Budapest, 1900. sept. 19.

Szily
főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

IMPRIMERIE GÉNÉRALE DU SUD-OUEST

(J. CASTANET), 3, rue Saint-Esprit, BERGERAC (Dordogne)

DICTIONNAIRE
ARCHÉOLOGIQUE ET EXPLICATIF
DE LA SCIENCE DU BLASON

*Origine des emblèmes et des symboles héraldiques,
d'après les monuments, les sceaux, les monnaies,
les médailles, les traditions et les meilleurs auteurs,*

PAR

M. ALP. O'KELLY DE GALWAY

ARCHIVISTE-GÉNÉALOGISTE

Pendant le siècle dernier, on a publié un grand nombre de Traités de Blason, de Glossaires et de Grammaires héraldiques indiquant les règles et les principes pour décrire, dessiner et peindre des armoiries. Ces œuvres sont essentiellement élémentaires et incomplètes.

Si l'on veut connaître l'origine, souvent mystérieuse, des figures héraldiques soit naturelles, soit allégoriques, on ne trouve que des renseignements isolés, vagues ou dénués de preuves. Pourtant c'est une question intéressante à résoudre pour étudier les faits, les mœurs et les *gestes* du passé.

Sous le titre de *Dictionnaire archéologique et explicatif de la Science du Blason*, M. O'Kelly de Galway présente aujourd'hui au monde des savants, des amateurs, des artistes, des graveurs et des archéologues, le résultat de trente ans de lectures et de recherches patientes. Son

œuvre a pour but d'expliquer et de faire connaître l'*origine historique* des emblèmes et des symboles héraldiques et de définir pratiquement *tous les termes techniques* usités dans la science des armoiries. Elle est basée, non plus sur les opinions plus ou moins fantaisistes de certains auteurs auxquels on accorde trop de créance, mais bien sur des documents véridiques et contemporains, tels que les monuments, les sceaux, les monnaies, les médailles et même les traditions populaires. Le *Langage des fleurs du XVIe siècle*, concurremment avec le Langage des fleurs moderne, occupe aussi une place importante dans l'ouvrage.

Le *Dictionnaire archéologique et explicatif de la Science du Blason* est l'Encyclopédie la plus complète, la plus documentée, qui ait été produite jusqu'aujourd'hui pour l'Occident de l'Europe. Une part a été réservée aussi à l'Orient.

L'ouvrage, imprimé en caractères Elzévir sur beau papier, comportera environ 500 pages de texte, grand in-8°. Il sera illustré de 130 figures gravées sur bois, exécutées d'après l'Armorial manuscrit d'un héraut d'armes de l'empereur Charles-Quint, et de neuf figures inédites en zincogravure.

Le prix de souscription est de *dix francs*, port en sus, payable contre remise du volume. Ce prix sera porté à *quinze francs*, après la publication du Dictionnaire.

Il est facultatif d'adresser *franco*, le bulletin de souscription, ci-joint, à M. O'Kelly de Galway, 26, rue des Abbesses, à Paris, où à M. Castanet, Imprimerie Générale du Sud-Ouest, 3, rue Saint-Esprit, à Bergerac (Dordogne).

Aigle

Oiseau de proie de la classe des faucons, à bec long et recourbé ; pieds robustes ; ongles aigus et tranchants ; vue perçante et envergure très étendue. Il habite les plus hauts rochers et vit

très longtemps. Les Perses et les Egyptiens le prirent les premiers pour enseigne militaire et il devint depuis successivement l'emblème de l'Egypte, de la République romaine, des empereurs d'Orient et d'Occident. Napoléon Ier à son avènement au trône adopta l'aigle pour ses armoiries et pour les enseignes des armées françaises. L'aigle des Perses était d'or, celle des Romains d'or ou d'argent. Guillaume III, roi d'Angleterre, avait adopté, pour symbole : un aigle qui regarde fixément le soleil, avec ce mot : *Profero* (Je m'élève).

L'aigle est représentée le bec ouvert et les ailes étendues. Celle qui a deux têtes est dite *éployée* ou *Aigle de l'Empire*. On dit de l'aigle, *languée* de sa langue ; *membrée* de ses jambes ; *armée* de ses griffes, lorsqu'elles sont d'un émail différent de celui de corps. Elle est le symbole de l'empire, de la majesté et de la victoire.

L'aigle a plusieurs convenances physiques et morales avec le lion : la force et par conséquent l'empire sur les autres oiseaux, comme le lion sur les quadrupèdes ; la magnanimité : ils dédaignent également les petits animaux et méprisent leurs insultes ; la tempérance : l'aigle ne mange presque jamais d'un gibier en entier. Il est encore solitaire comme le lion habitant d'un désert dont il défend l'entrée et l'usage de la

chasse à tous les autres oiseaux. Il a de plus les yeux étincelants, les ongles acérés et le cri effrayant. C'est de tous les oiseaux celui qui s'élève le plus haut en Europe. C'est pour cette raison que les anciens ont appelé l'aigle l'*Oiseau Céleste* et qu'ils le regardaient dans les augures, comme le messager de Jupiter.

Parmi les monnaies de la collection donnée par le duc de Luynes au Cabinet des médailles de Paris, on remarque une médaille d'*Elis* (ville grecque), portant au revers l'*aigle de Jupiter*, accompagné du foudre et de la couronne d'olivier destinée à rappeler les jeux célèbres d'Olympie en l'honneur de Jupiter.

Paris, le 27 septembre 1900.
26, rue des Abbés.

Monsieur le Baron,

J'ai dit bonjour de mes confimes
ma lettre du 24 août dernier.

Et la veille de lire mon manus-
crit à l'imprimerie, j'aurais
beaucoup aimé votre opinion scienti-
fique sur le Couronné de St Étienne et
publier un cliché de ce joyau his-
torique. Je regretterais de devoir faire paraître
un article incomplet, et qui intéresse
la Hongrie.

Veillez agréer, Monsieur le
Baron, l'assurance de ma haute
considération.

A. O'Kelly & Co

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Monsieur le Baron László de Sotör,
à Budapest.

3700 eln. szám.

N A G Y M É L T Ó S Á G U E L N Ö K U R I

Folyó évi július hó 28-án 3205 sz.a. — a Londonban tartott nemzetközi bibliographiai congressusnak egy nemzetközi katalógus kiadását czélzó határozata tárgyában kelt átiratom kapcsán tisztelettel kérem, hogy a Magyarország számára szükségelendő példányok számát mielőbb meghatározni sziveskedjék, - miután annak a bécsi királyi angol nagykövetséggel való közlése a külügyminister ur által sürgősnek jeleztetett.-

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.-

Budapest, 1900. szeptember hó 8-án.

A minister meghagyásából:

Uvcsu

ministeri tanácsos,

elnöki titkár.

Nagyméltóságu

Báró E Ö T V Ö S L O R Á N D Urnak
a tudományos akadémia elnökének.

Nagymelósági Miniszter Úr!

F. hó 8-án 3700. évi. sz. a. kelt
ábrátára szerencsém van Nagymelóságot
értesíteni, hogy a kiadandó nemzeti
bibliographiai katalógusból Nagymelóságot
Magyarországot ^{illetőleg} teljes hűséggyel négy
példány megrendelésére ^{vállalkozási kötelezettséggel} ~~küldöm~~. E
négy példányra a M. Tud. Akadémia,
a budap. kir. m. tudományegyetem, a
budap. kir. Gösef-műegyetem s a kir.
mag. terméstud. társulat tartanak
számon.

Igaz, ugyan, hogy a M. Tud.
Akadémia ez intézkedéssel az idő rö-
vidsége miatt e tárgyban nem léphetett
összeköttetésbe; de teljesem kíváncsnak
tartom azt, hogy a fent elvont ~~hossz~~
tudományos intézetek egy-egy példányra
ne frissenek elő.

ad 367

900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Valószínű, hogy a megrendelőhöz köze-
leg tartozom a kolozsvári kir. Ferenc-
József-egyetem és a pannonhalmai főapátság
könyvtár is, de ezekre néve határozott
kereséget nem vállalkozom.

Fogadja stb.

Bp. 1900. sept. 13.

elűb.

Ragyméltóságú Minister Ur!

~~Feri július 28-án 52450. sz. sz.~~

~~elt álmítás, melyből a budapesti tud.~~
egyetem hittudományi karának ~~az~~ ~~iránt~~
~~való kérelmes méltortatott a M. Tud.~~
~~Akadémiához áttenni, hogy az Akadémia~~
Ragyméltóságod parancsszáva adná ki
másolatban a Fejher. fele lipcei
cséggel Poljai Farkas Pentamencsák
ügyében kötött szerződést. ~~hiteles másolatot,~~

Szerencsém van Ragyméltóságodat

értésíteni, hogy a M. Tud. Akadémia ~~az~~
hittudományi kar dékani hivatalának ~~kereset~~
egyremlő kérelmére ~~kezséggel~~ ~~hij~~
~~engedjék~~ a kívánt másolatot. ~~arand~~
~~parancsszáva ezt nem hajlandó~~
~~megtenni~~

Midőn a hittud. kar dékani
hivatalának kérvényes ide csatolva vissza
küldöm, megragadom az alkalmas kiváló
siszt. vjib.

Budapest, 1900. szept. 8.

[F. évi július 28-án
497 sz. alatt
azt a levelet Nagy
M. Ragyméltóságú

[nem új parancsszám, hanem

~~Exciadás~~
A M. Tud. Akad. kar iránt
~~való kérelmes méltortatott a M. Tud.~~
~~Exciadás~~

A hittud. kar följegyzését emmel visszatartván,
fölkérém Exciadás, hogy engedjék a hittud. kar
a M. D. Akad. kérségét ~~ezt~~ es irányban
utasítani.

Fogadja

Szíves helybenhagyás végett
Elnök úr ö Excellenciájához.

376

900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Érk. 1900. sept. 25.

TÁVIRAT

A Kétszázötvenedik Magyar Távirati Társaság Magyarországi Állami Igazgatósága által engedélyezett

438
Küldési szám:

Továbbított: Budapest-Központ

Paládó hivatal: 378

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2.

180: 1 méter, 100: 1/2 méter, 50: 1/4 méter, 25: 1/8 méter, 12: 1/16 méter, 6: 1/32 méter, 3: 1/64 méter, 1: 1/128 méter

30 M

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől

68368 szám.

Nagyméltóságú Baró Elnök U.!

A Hof u. Staats Handbuch. Nagyméltóságod. vezetése alatt álló intézetre vonatkozó részletei tiszteletnyomatát van szerencsém Nagyméltóságodnál azon kezelemmel megküldeni, hogy azt az esetleg szükségesnek mutatkozó javításokkal hozzam 48 óra alatt visszatérjéskénti süvestekdjök.

Tegudja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem öszinte nyilvánítását.

Budapest, 1900. szeptember hó 15^{én}

A minister meghagyásaiból:

Stöck Lajos.
osztálytanácsos.

Nagyméltóságú

baró Eötvös Loránd úrnak
a magyar tudományos akadémia elnökeinek.

Érk. 1900. sept. 25.

381.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vissraküldeni

1900. sept. 26.

B.S.

Nagyméltóságú Báró Ernök Úr!

A m. kir. akadémia kérésattárában örökös iratok és a befejezendő külföldi történelmi kut. gyűjtemények kölcsönös átengedése tárgyában J. W. Junius hó 5 én 273 sz. a. hely nagybecsű utiratából is örömmel győződtem meg arról, hogy a próban lévő egyben nagyméltóságod körébe is körtem a levegőre néző nireteltes nem fogog fenn.

A becses utiratában említett ellentét csak a praxában rejlik és így mint látszólagos reménylen, könnyen elosztható lesz, a végleges meggyezés akadályát nem fogja képezni.

A praxikus főleöltáruak javaslatát alapján a bevezendő gyűjteményeket az akadémia könyvtárában arról a határozott renddel ajajtottam egyelőre örökletileg helyezni, hogy ezen gyűjtemények idővel a m. kir. akadémia teljes

Nagyméltóságú

Báró Cötvös Loránd úrnak

a ferencz józsef rend nagy keresztje, a m. kir. akadémia elnöke

J. J. J. J. J.

1
tulajdonosa menjenek át. Ezen időleges örökleteti javaslatot abban a feltevésben tettem, hogy a cseré arriágnak is a m. kir. akadémia körébe nem fog aronmal kifejezett alakba illeszti. Mivel azonban Nagymiltóságod már most a teljes jogos recom- pensatio, a végleges cseré állás pontjára kíván állni, rájárnál, a legcélszerűbb iprevitel sem forog fenn az ellen, hogy a m. kir. akadémia a szában lévő irásokat már most teljes tulajdonul arriágnak átengedje. Végül ennek ellenében a kir. főgyűjteményekre megmaradó is még megmaradó 2000 for. öpreget is így a vásárlanti: kihelyezett minőségű könyvek tulajdonjoga a m. kir. akadémiaának átenged- tessék, a végböl arriágnak főleviltárnak iovenkint megkivassék, hogy az említett öpreget minthelyt az a törvényhozás megmaravata, az állampintárböl fel- vevén, a m. kir. akadémia számára a magyar földhizel insztruitál fivessék be. Ezen befizetés egyszer- mindenkorra Nagymiltóságod becses kívánságá- nak is megfelelően - arrol a határozott kihötéssel törtérik, hogy az öpreget a Monumenták is Diplo- matariák folytatólagos megmaravására is kihötésre fordittassék.

Méltótassék meggyőződés lenni, hogy a bizalmat- louságnak még gondolata is teljesem tával áll tölem, a törvényrebratának mequalósítására vonatkozó 52772/900 számú átiratomba - parlamenti felclüssign- ból kifolyólag kötelezőrebrüleg, említett felügyelet csak a fent említett kihötésre vonatkozék. A mint Nagymiltóságod becses, átíratá preriné hasonló, ese -

1.

7
tekken a vallás és közoktatásügyi miniszter ur,
ugy a jelen esetben az orsz. főlevéltárnok, mint
a népből a belügyminisztérium meghatalmazott-
ja, a m. kir. akadémia rendszeri kiállításai-
hoz a megsemmisített őprezervatív felhasznála-
sáról meggyőződést szerzett.

Ezek után azon reményemnek adok kifejezést,
hogy a fentebbiekben íkerült tagymiltiságok
aggyaluit elosztatnom, a végrehajtás iránt
az orsz. főlevéltárnokkal leendő végleges meg-
állapítását a m. kir. akadémia irántal tovább-
rekeresig megakadályozni nem fogja.

Fogadja tagymiltiságok kiváló tiszteltem
őfinse nyilvánítását.

Budapest, 1900. évi szeptember hó 28. án.

[Handwritten signature]

1
Ork. 1900. okt. 1.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

391. sz.

1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2

Belügyminiszternek.

Nagymélt. Miniszter Úr!

Hivatközzel Nagyméltóságodnak
f. évi szeptember 28-án 61748. sz. a.
kelt magbecsü leiratára, melyben
van Nagyméltóságodas értesítési és
egyszeresind örömmel ^{jelenni} köztesztálni, hogy
a M. Tud. Akadémia leiratárában
örömt iratok és a becses külföldi
törvényi külföldgyűjtemények kölcsönös
átengedése tárgyában ^{malat szer} nézetelési nemcsak
a lejegye néve, hanem a dolog
formai néve néve sem fogog felem,
mivel fogva a transactio herensülvitele,
hisz a M. Tud. Akadémia néveben
kérséggel hozzájárulok.

Föltértem tehát Nagyméltóságodas,
dal, méltóságos Pauler Gyula

15391. 12.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

örök. főveljárásnak most utasítani,
hogy a már ez évre megszávozott
2000 korona összeget a M. Tud.
Akadémia pénzeit kerelő M. Földh. el.
intézetnek befizetni és az Akadémia
kérvényéről áruzendő kérvények
átvétele tárgyában magát ^{az a la.} Heller
^{domnia föltöltéséről és föltöltéséről}
~~szóló~~ akad. főkönyvtárnak ^{szóló}
értesítésbe helyezni sivekedjék.

Miköz ^{ereket} Kagnyelióságának ^{Tudomására}
^{jutatni serecsim (ad.)} ~~szóló~~
~~szóló~~ ~~előzettségeért~~ ~~köszönetem~~
~~nyilvánítom~~, (megragadom ~~eguttal~~ az
alkalmas hivalsi tiszteltem kifejezésre

Budapest, 1900. nov. 6.

Elősk.

Ragyméltóságú Asszony!

Ragyméltóságod ^{bolvay} ~~elő~~emlékü feje,
a közelet majd minden terén veser,
szerepet vitt Hollán Ernő, Akadémiaunknak
is mindenkitől tisztelt igazgató és tiszteletli
tagja. végrendeletében 2000 korona kassa,
mágnnyal emlékezett ^{az} M. Tud. Akad.
demiaórol.

De a gyöngéd kezelet, melylyel
Excellenciád a Megboldogult emléket
szívélben öni, arra kéntette Ragyméltósá-
godat, hogy ^{Fre} ~~vegső~~ intézkedését még a
gyász napjaiban teljesítse s a kassa,
élti összeget a M. Tud. Akadémia pénztá-
rába ^{maradjék elől} eljuttassa.

De Akadémia f. hó 8-án

Amagréna fejje

tanos összes ülése hegedes értelemmel
tudomást a hazánk befolyásától s
megbírt, hogy ösinte köszönetet töltsön,
jám Exciád előtt.

Midőn e megbízatásnál a legnagyobb
hűséggel tesek eleget, egyúttal meg-
gadam az alkalmas kiváló firttelésen
nyilvánítására.

Budapest, 1900. okt. 16.

elűk.

411. 17.

1900

3923 eln. szám.

N A G Y M É L T Ó S Á G U B á r ó E L N Ö K U R !

N. L. K.

A magyar könyvkereskedők egyesülete idemellékelt beadványában az 1885 óta megjelent műveket magában foglaló bibliografiai munka kiadása céljából három éven át fizetendő évi 2000 korona segélyért folyamodik. Miután a kérelem teljesítésére nem állnak rendelkezésemre eszközök, azon kérelemmel küldöm meg a beadványt Nagyméltóságodnak, hogy azt tárgyalás alá vétetni és a mennyiben ezt a magyar tudományos irodalom érdekében szükségesnek és célirányosnak tartaná, a tervezett bibliografiai művet támogatni méltóztassék.-

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.-

Budapest, 1900 október 16-án.

A miniszter helyett:

L. Illinsky
államtitkár.

Nagyméltóságú

B á r ó E Ö T V Ö S L O R Á N D

v. b. t. t. urnak, mint a m. tudomány akadémia elnökének.

1900. október 23.

A. m.

421. sz.
1900.

Kiadatik a G. T. Akadémia
I. osztályának.

Budapest, 1900. október 23.

S. L. J. J. J.

az osztály kutatói által ültetett
az Erdélyi és tengeri biológiai
műhelyekről

1900. nov. 24.

Sydneyi Pál
osztálytitkár

Budapesti 1900. évi. 29.

Uram Kálmán min. tanácsos
uram, a M. T. Akadémia fölött
Kérem ö' Munkórájában
Budapest.

Munkórájában, uram,
Tegnap, f. e. évi. 28-án egy
nagy bizottság alakult meg
arról a népdal, hogy Vörö-
marthy elhagyta a művészet
állomány a fővárosban.

E nagy bizottság díj elnöke
széchenyi uram a M. T. Akadémia
Elnöke Lővön Loránd baró.

Uram ez a bizottság körül
dönt egy munkabizottságok
alulirostani elnökségével
és ha rávonta felkérni a lelkét
Akadémia' arra

Munkórájában a Akadémia

szorgalmi kövül és szorgos
ésbe a munkabiroseggal
és Kijelölési.

Van feneműem Melkó-
szorgalmat szemmel felkérni
aknájhoz, melkószorgalmat
a Vörösmaradványok: bi-
zottság és hazánvárosát
Kedveső elintézés négyes
az Szadencia elnöke illetve
az Szadencia elnök kézfekenni
és Szadencia hazánvárosát
szorgalmat szemmel felkérni
szorgalmat. Melkószorgalmat

aláírások jogzája

Melkószorgalmat

A Vörösmaradványok jogzája
intéző elnöke.

Ragsajos Rákos Jeno stb.

Szerencsén van Ragsajodas 'esterteni, hogy a
Vörösmarty - robotbiatóság munkabizottságja a M. Tud.
Akadémia, mai napon tartott összes üléséből,
Sily Kalmán fötitkars küldötte ki.

Fogadja stb.

1900. okt. 29.

chük.

Magyar Tudományos Akadémia
1900. Okt. 29.

Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

432. Öt.
1900.

ad 3.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

ALÁÍRÁS A VÖRÖSMARTY-SZOBORRA.

Hazádnak rendületlenül!

A nagybizottság

megalakult 1900 október 28-án az Otthon-kör disztermében tartott értekezleten.
Tagjainak száma négyszáz.

TISZTELETI ELNÖKÖK:

ANDRÁSSY ALADÁR gróf,
a Nemzeti Kaszinó igazgatója.
CSÁKY ALBIN gróf,
a főrendiház elnöke,
DARÁNYI IGNAC,
földművelésügyi miniszter.

EÖTVÖS LORÁND báró,
a Magy. Tudományos Akadémia
elnöke.
JÓKAI MÓR,
a Petőfi-Társaság elnöke.

PÁLFFY JÁNOS gróf.
PERCZEL DEZSŐ,
a képviselőház elnöke.
SZÁSZ KÁROLY,
dunamelléki ev. ref. püspök.

VASZARY KOLOS,
bíboros hercegprimás.
WLAŚSICS GYULA,
kultuszminiszter.
ZICHY JENŐ gróf,
a Műeml. orsz. bizotts. elnöke.

ELNÖKÖK:

APPONYI ALBERT gróf,
orsz. képviselő.
BALTIK FRIGYES,
dunáninneni ág. ev. püspök.
CSEKONICS ENDRE gróf,
a Vörös-Kereszt elnöke.
FALK MIKSA,
a Pester Lloyd szerkesztője.

FEHÉR IPOLY,
pannonhalmi főpát.
KÁROLYI SÁNDOR gróf,
a Tiszavölgyi-Társulat elnöke.
KEGLEVICH ISTVÁN gróf,
intendáns.
KLÉH ISTVÁN,
a Pesti Hazai Első Takarékp.
elnökigazgatója.

KORNFELD ZSIGMOND,
a Magyar Általános Hitelbank
vezérigazg.
MÁRKUS JÓZSEF,
Budapest székesfőváros
főpolgármestere.
RÁKOSI JENŐ,
az Otthon- elnöke.

TISZA KÁLMÁN,
orsz. képviselő.
VÉSZI JÓZSEF,
a Budapesti Ujságírók Egyes.
elnöke.
ZICHY JÁNOS gróf,
a Néppárt elnöke.
ZMEJANOVICS GYÖRGY,
gör. kat. püspök.

ALELNÖKÖK:

BARTÓK LAJOS,
a Magyarság szerkesztője.
BECK NÁNDOR,
a Magyar Jelzőlog-Hitelbank
vezérigazg.
BEÖTHY ZSOLT,
a Kísfaludy-Társaság elnöke.
FALK ZSIGMOND lovag,
a Budapesti Bankegyesület r.-t.
alelnöke.
GELLÉRI MÓR,
az Országos Iparegyesület
igazgatója.

GLÜCK FRIGYES,
szálloda-tulajdonos
GYÖRY ELEK dr.,
a budapesti ügyvédi kamara
elnöke.
GYULAI PÁL,
egyet. tanár.
HALMOS JÁNOS,
Budapest polgármestere.
HAVRANEK JÓZSEF,
Székesfehérvár polgármestere.
HEVESI ÖDÖN,
a Pesti Hazai Első Takpzt.
Egyes. ügyv. igazg.

HÜTTL TIVADAR,
a Budapest-Lipótvárosi Takpzt.
r.-t. elnöke.
KATONA BÉLA dr.,
koronaügyész-helyettes.
KOHNER ZSIGMOND,
a Pesti Lloyd-társulat elnöke.
KORÁNYI FRIGYES dr.,
egyetemi tanár.
KULINYI ZSIGMOND,
a Vidéki Hirlapírók Orsz. Szöv.
elnöke (Szeged).

NÉUSCHLOSZ MARCELL,
az Országos Gyermekvédő-
Egyesület alelnöke.
PINTÉR KÁLMÁN,
a Kath.-Kör elnöke.
PUCHER JÓZSEF,
az Első Magy. Iparbank eln.
RUSZT JÓZSEF,
a Lipótvárosi Kaszinó gazdája.
SÁNDOR PÁL,
a kereskedelmi és iparesarnok
másodelnöke.
THÉK ENDRE,
nagyiparos.

ZSILINSZKY MIHÁLY,
államtük., a Luther-társ. eln.

JEGYZŐK:

ERŐS GYULA.

HOLLÓSY GÉZA.

MÁRKUS MIKSA.

SAJÓ ALADÁR.

SZATMÁRI MÓR.

A nagybizottság határozatából egy az elnökség sorából alakítandó küldöttség van hivatva fölkérni
fenséges József m. kir. herceg, főherceg urat,
arra, hogy a bizottság működésének patrónusságát elvállalni kegyeskedjék.

A nagybizottság tagjaihoz!

A kegyeletes mű sikere két kockára tétel: az egyik a gyűjtés a nagyközönség tágabb körében, a mely október hó 30-án a sajtó útján az egész vonalon megindított. Kívánatos, hogy a nagybizottság tiszteletreméltó tagjai ebben is lehetőleg részt vegyenek, mert a példa buzdítja föl távolabb álló, nehezebben hozzáférhető rétegeit a közönségnek. A másik kocka: magának a bizottsági tagoknak munkássága közvetlen környezetükben, s erre a célra adatott ki az intéző bizottság által a jelen gyűjtő-iv, melyet a nagybizottság minden tagjának megküldtünk két példányban.

Nemes ügynek nemes szívekre van szüksége. A bizottság tagjai mind oly előkelő állású és tiszteletreméltó szereplésű férfiak és asszonyok, a kik nélkül Magyarországon jeles dolog létre nem jöhet. Kiknek a kezébe lehetett volna letenni e dicső vállalatot, ha az övékbe nem!

Budapesten, 1900 november havában.

Az intéző bizottság nevében:

Rákosi Jenő s. k.,
az intéző bizottság elnöke.

GYÜJTŐ-IV.

Az adakozó neve	Kor.	fill.
Szilvölány	20.	
D. Paulóczy	20	fizetett
Leopold	20	fizetett
Kaufmann	20	fizetett
Vámbéry Anna	10	fizetett
Dr. Franzen	10	fizetett
Dr. Kremer	10	fizetett
Dr. Munkácsy	10	fizetett
Dr. Gyomai Gyula	10	fizetett
Nagy István	5	fizetett
Kőrösi István	5	fizetett
Hejnyák Imre	10	fizetett
Fischer Erő	5	fizetett
Dr. Bedő István	10	fizetett
Dr. Schenk István	10	fizetett
Kövesligetnyi István	10	fizetett
Borovszky Samu	5	fizetett
A. M. TUD. AKADÉMIA FŐTITKÁRI HIVATALA	10	fizetett
nemlépete		
	200	

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Az adakozó neve

Kor. fill.

1
Ork. 1900. nov. 10.

9.

447. ^{nr.}

1900.

A. H. Erd. Akadémia 1900.
november 26-án tartott
örszes ülésén határozattal
a fagok Rózsa Köröskútján
rendeltetett.

Budapest, 1900. november 29.

S. K. K.

főtitkár.

Keleczki P. 200/ Korona
St. A. a. elnöklettel a Buda-
¹⁹⁰¹pesti Hírlap "szereplési"
génére.

Budapest, 1901. febr. 21.

M. K. K.

gondnok.

BUDAPESTI HÍRLAP NYOMDAJA

Académie des Sciences.

Paris, le 8 Novembre 1900.

Monsieur le Président,

J'ai l'honneur de vous envoyer 40 exemplaires de la brochure contenant le compte rendu de la première session du Comité de l'Association Internationale des Académies qui a été tenue à Paris en Juillet-Août de cette année.

Vous y verrez à la page 12 l'ordre du jour provisoire de la prochaine Assemblée Générale qui doit, d'après la décision du Comité, se réunir à Paris le Mardi 16 Avril 1901.

Il serait à désirer que des propositions nouvelles de nature à être étudiées par cette prochaine Assemblée Générale, pussent être présentées par les diverses Académies qui composent notre Association afin que le succès de notre première réunion générale justifie dès le début les espérances qui se sont attachées à la formation de l'Association Internationale des Académies.

Veuillez agréer, Monsieur le Président et Cher Confrère, l'assurance de mes sentiments de haute estime.

G. Darboux

1900. november 12.

449. #2
1900.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLIA
KÖNYVTÁRA

Offene Stellen.

158. Bei der städtischen Baupolizeiverwaltung zu Breslau ist vom 1. November d. J. ab die Stelle eines dritten Stadtbau-Inspectors zu besetzen. Der Gehalt inclusive Quartiergeld beträgt jährlich Mk. 5600 und steigt von drei zu drei Jahren um je Mk. 300 bis auf Mk. 6800. Offerte sind bis zum 10. October l. J. an den dortigen Magistrat einzusenden.

159. An der k. k. technischen Hochschule in Wien kommt die Stelle eines Constructeurs bei der Lehrkanzel für Brückenbau zur Besetzung. Die Ernennung für diese Stelle, mit welcher eine Jahresremuneration von K 3000 verbunden ist, erfolgt auf zwei Jahre und kann auf weitere zwei Jahre verlängert werden. In besonders rüchswürdigen Fällen kann eine nochmalige Verlängerung der Verwendung auf weitere zwei Jahre platzgreifen. Die documentirten gestempelten Gesuche um Verleihung dieser Stelle sind an das Professoren-collegium zu richten und unter Anschluss eines curriculum vitae bis 31. October l. J. beim Rectorate der k. k. technischen Hochschule einzubringen.

160. Die Constructeurstelle bei der ordentlichen Lehrkanzel für Eisenbahnbau gelangt bei der k. k. technischen Hochschule in Wien zur Besetzung. Die Ernennung für diese Stelle, mit welcher eine Jahresremuneration von K 3000 verbunden ist, erfolgt auf zwei Jahre und kann auf weitere zwei Jahre, resp. vier Jahre verlängert werden. Gesuche sind bis 31. October l. J. an das Rectorat der genannten Hochschule zu richten. Näheres im Vereins-Secretariate.

Vergebung von Arbeiten und Lieferungen.

1. Das kgl. ung. Staatsbauamt Gyula vergibt im Offertwege die Herstellung von Zubauten bei der Ackerbauschule in Csaba, u. zw. eine Gärtnerwohnung im Kostenbetrage von K 9692.25, ein Pferdestall, Getreidemagazin, Wagenschuppen und Maschinenremise im Kostenbetrage von K 13.615.17, ein Schulhaus im Kostenbetrage von K 11.660.58, ferner Adaptirung des bestehenden Stallgebäudes im Betrags von K 1621.08. Die Offertverhandlung findet am 7. October, 10 Uhr Vormittags statt. Caution 5%.

2. Wegen Vergebung der Erd- und Baumeister-Arbeiten einschließlich der Lieferung der hydraulischen Bindemittel für den Neubau von Regenwassercanälen in der Altmannsdorfer- und Breitenfurterstraße im XII. Bezirke und für die Herstellung eines Rohrcanals für den 80 mm Hochquellenwasserleitungs-Rohrstrang im Südbahn-Durchlasse in der Altmannsdorferstraße mit der Ausrufsumme von K 23.688.01 und K 400 Pauschale wird am 12. October d. J., 10 Uhr Vormittags, beim Magistrate Wien eine öffentliche schriftliche Offertverhandlung abgehalten werden. Pläne, Kostenanschläge etc. können im Stadtbauamte eingesehen werden. Vadium 5% der Kostenanschlagssumme.

3. Installation und Ausbeutung der elektrischen Beleuchtung in Palma (Balearen). Der Kostenvoranschlag beträgt Pes. 22.500 jährlich und die baar oder in öffentlichen spanischen Papieren zu leistende Caution Pesetas 1125, bzw. 2250. Die Offertverhandlung ist für den 30. October d. J. anberaumt. Ein die näheren Bestimmungen dieser Offertausschreibung enthaltender Ausschnitt der „Gaceta de Madrid“ liegt beim k. k. österreichischen Handelsmuseum in Wien zur Einsicht auf.

Bücherschau.

5116. Bericht der k. k. Gewerbe-Inspectoren über ihre Amtsthätigkeit im Jahre 1899. LXIX und 461 Seiten. Wien 1900, K. k. Hof- und Staatsdruckerei.

Das abgelaufene Jahr brachte dem Gewerbe-Inspectorate eine neue Eintheilung der Aufsichtsbezirke, indem die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder in 20 Inspectionsbezirke eingetheilt wurden, wonach die Neuerrichtung von 3 Gewerbe-Inspectoraten mit den Amtsitzen in Komotau, Krakau und Czernowitz erfolgt ist. Zahlreich sind diesmal auch die Personalveränderungen im Stande der Beamtschaft der Gewerbe-Inspection gewesen; hauptsächlich betrauert die Institution den Heimgang des Central-Gewerbe-Inspectors Hofrath Dpl. Ing. F. Klein, dessen Andenken durch einen ehrenvollen Nachruf im vorliegenden Berichte gerechte Würdigung erfährt.

Eine außergewöhnliche, weit über das Normale hinausgehende Inanspruchnahme erwuchs den Gewerbe-Inspectoren im Jahre 1899 durch die Erhebungen über die Heimarbeit. Auch die sonstigen Agenden der einzelnen Inspectorate haben sich vermehrt, so dass es nicht Wunder nehmen kann, wenn das Anwachsen der Zahl der in gewerblichen Betrieben durchgeführten Inspections nicht besonders fühlbar erscheint, wie es wohl wünschenswerth wäre. Im Berichtsjahre hat auch die Neueinrichtung der versicherungspflichtigen Betriebe von Seite der Arbeiter-Unfallversicherungs-Anstalten, an welcher die Gewerbe-Inspectoren theilnahmen, deren Thätigkeit stark beansprucht; auch die Ausarbeitung von Unfallverhütungs-Vorschriften für die einzelnen der in Oesterreich vorkommenden Industriezweige ist mehreren Gewerbe-Inspectoren übertragen gewesen; endlich haben die Organe der Gewerbe-Inspection auf

add. 49
1900

ASSOCIATION INTERNATIONALE

DES

ACADÉMIES.

JUILLET-AOUT 1900.

7

ASSOCIATION INTERNATIONALE

DES

ACADÉMIES.

JUILLET-AOUT 1900.

ARCHIVES DE L'ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ACADÉMIES,

PIÈCE N° 2.

LISTE

DES

DIX-HUIT CORPS SAVANTS

FAISANT PARTIE

DE L'ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ACADÉMIES.

1. Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam (*a, b*) ⁽¹⁾.
2. Königlich Preussische Akademie der Wissenschaften zu Berlin (*a, b*).
3. Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, à Bruxelles (*a, b*).
4. Académie hongroise des Sciences, à Budapest (*a, b*).
5. Videnskabselskabet i Christiania (*a, b*).
6. Königlich Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen (*a, b*).
7. Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, à Copenhague (*a, b*).
8. Königlich Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften zu Leipzig (*a, b*).
9. Royal Society of London (*a*).
10. Königlich Bayerische Akademie der Wissenschaften zu München (*a, b*).
11. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres de l'Institut de France, à Paris (*b*).
12. Académie des Sciences de l'Institut de France, à Paris (*a*).
13. Académie des Sciences morales et politiques de l'Institut de France, à Paris (*b*).
14. Académie Impériale des Sciences de Saint-Petersbourg (*a, b*).
15. Reale Accademia dei Lincei, à Rome (*a, b*).
16. Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademi, à Stockholm (*a*).
17. National Academy of Sciences, à Washington (*a*).
18. Kaiserliche Akademie des Wissenschaften zu Wien (*a, b*).

(1) Le signe (*a, b*) indique qu'une Académie appartient à la fois à la section des Sciences et à la section des Lettres du Comité et, par suite, peut, d'après les statuts, envoyer deux délégués au Comité de l'Association.

De même les signes (*a*) et (*b*) indiqueront qu'une Académie n'appartient qu'à une des sections, (*a*) pour la section des Sciences et (*b*) pour la section des Lettres, et ne peut envoyer au Comité qu'un seul délégué.

COMITÉ
DE
L'ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ACADÉMIES.

Session de 1900.

PREMIÈRE SÉANCE TENUE AU PALAIS DE L'INSTITUT DE FRANCE,

LE MARDI 31 JUILLET A 9^h30^m DU MATIN.

Présents :

- MM. **DIELS (H.)**, secrétaire perpétuel de la classe d'Histoire et de Philosophie de l'Académie des Sciences de Berlin.
WALDEYER (W.), secrétaire perpétuel de la classe Physico-Mathématique de l'Académie des Sciences de Berlin.
LAGRANGE (Ch.), directeur de la classe des Sciences de l'Académie de Belgique à Bruxelles.
HELLER (A.), directeur de la Bibliothèque de l'Académie hongroise des Sciences à Budapest.
LAACHE (S.-B.), délégué de la classe des Sciences de l'Académie de Christiania.
RIECKE (Ed.), délégué de la Société royale des Sciences de Göttingue.
ZEUTHEN (H.-G.), secrétaire de l'Académie des Sciences de Copenhague.
HIS (W.), délégué de la Société royale des Sciences de Saxe.
WINDISCH (E.), secrétaire de la classe de Philologie et d'Histoire de la Société royale des Sciences de Saxe.
RÜCKER, secrétaire de la Société royale de Londres.
FURTWÄENGLER, délégué de l'Académie des Sciences de Munich.
LINDEMANN (F.), délégué de l'Académie des Sciences de Munich.
BOISSIER (G.), délégué de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres de Paris.
DARBOUX (G.), secrétaire perpétuel pour les Sciences mathématiques de l'Académie des Sciences de Paris.
GRÉARD (O.), délégué de l'Académie des Sciences Morales et Politiques de Paris.
A.

MM. FAMINTZIN, délégué de l'Académie des Sciences de Saint-Pétersbourg.
SALEMANN, délégué de l'Académie des Sciences de Saint-Pétersbourg.
BODIO (L.), délégué de l'Académie royale des Lincei à Rome.
RETZIUS (G.), délégué de l'Académie des Sciences de Stockholm.
CRAFTS (J.-M.), délégué de l'Académie nationale de Washington.
VON LANG, secrétaire général de l'Académie des Sciences de Vienne.
GOMPERZ (Th.), délégué de l'Académie des Sciences de Vienne.

M. **Darboux**, délégué de l'Académie des Sciences de Paris, rappelle, en ouvrant la séance, qu'en l'absence de toute indication des Statuts, les trois Académies qui siègent à Paris et font partie de l'Association se sont regardées comme autorisées à choisir celle d'entre elles qui doit faire fonction d'Académie principale (*Vorort*); elles ont, d'un commun accord, désigné l'Académie des Sciences de l'Institut de France.

Ce choix est approuvé par le Comité et, en vertu des Statuts, le délégué de l'Académie des Sciences est désigné comme président du Comité.

M. le **Président** fait connaître la composition du Comité, telle qu'elle résulte des décisions dernières des 18 Académies qui font partie de l'Association.

Il souhaite la bienvenue aux délégués. En constatant l'absence de l'un des délégués de l'Académie royale des Lincei, M. S. Cannizzaro, vice-président du Sénat italien, qui a été rappelé à Rome à la suite de l'attentat dont a été victime S. M. le roi Humbert, le président rappelle la bienveillance toute particulière que LL. MM. le roi et la reine d'Italie ont témoignée en toute circonstance à l'Académie royale des Lincei, et il propose au Comité d'envoyer à cette Académie, qui fait partie de l'Association, l'expression de sa vive et profonde sympathie.

Cette proposition est approuvée à l'unanimité.

Sur la proposition de M. **G. Boissier**, la vice-présidence du Comité qui, d'après les Statuts, doit cette fois appartenir à un membre de la Section des Lettres, est attribuée par acclamation à M. H. Diels, secrétaire perpétuel délégué de l'Académie des Sciences de Berlin.

Les deux Sections du Comité sont ainsi composées :

Section des Sciences. — Président : M. Darboux. Membres : MM. Waldeyer, Lagrange, Heller, Laache, Riecke, Zeuthen, His, Rücker, Lindemann, Famintzin, Retzius, Crafts, von Lang.

Section des Lettres. — Président : M. Diels. Membres : MM. Windisch, Furtwaengler, Boissier, Gréard, Salemann, Bodio, Gomperz.

M. le **Président** énumère les différentes questions qui pourraient être mises à l'ordre du jour de la présente Session :

1° Projet de Règlement pour le Comité.

2° Examen des propositions faites par la Société royale de Londres, l'Académie des Sciences de Berlin et l'Académie des Sciences de Paris.

3° Étude du projet de modification aux Statuts présenté par l'Académie nationale de Washington et appuyé par la Société royale de Londres.

4° Examen des moyens juridiques qui pourraient permettre à l'Association de recevoir des dons ou des legs.

5° Ordre du jour et date de la prochaine Assemblée générale de l'Association internationale.

A ces différentes questions M. **Lagrange** propose d'en ajouter une autre dont l'énoncé lui a été fourni par un de ses confrères de l'Académie de Belgique et, d'autre part, M. **Furtwaengler** présente un projet de publication d'un Corpus des actes et diplômes grecs du moyen âge et des temps postérieurs qui a été élaboré par l'Académie des Sciences de Bavière.

M. **Th. Gomperz** propose de son côté, au nom de l'Académie de Vienne, l'étude d'un projet d'encyclopédie de l'Islam.

Après une discussion à laquelle prennent part les différents membres, il est décidé :

1° Qu'il sera nommé une Commission de six membres composée de MM. Furtwaengler, von Lang, Rücker, Salemann et du Bureau. Cette Commission sera chargée de préparer un projet de règlement pour le Comité. Elle aura aussi pour mandat d'examiner la modification aux Statuts proposée par l'Académie nationale de Washington, ainsi que les questions intéressant la personnalité civile de l'Association internationale et son aptitude à recevoir des dons ou des legs. Elle se réunira le jour même, à 3^h de l'après-midi.

2° Que la section des Sciences et la section des Lettres se réuniront séparément le lendemain mercredi à 9^h du matin.

La section des Sciences aura à examiner la question présentée par M. Lagrange ainsi que les projets de résolution proposés par la Société royale de Londres et l'Académie des Sciences de Paris.

La section des Lettres aura à discuter les projets présentés par les Académies de Berlin, de Munich et de Vienne.

Après la réunion des deux sections, il pourra y avoir une séance plénière du Comité.

SÉANCE DE LA COMMISSION DU RÈGLEMENT,

MARDI 31 JUILLET A 3^h DE L'APRÈS-MIDI.

Sont présents tous les membres de la Commission.

La Commission élabore un projet de règlement pour le Comité (*voir* ci-après p. 14).

Elle constate que le projet de modification aux statuts émanant de l'Académie nationale de Washington a été présenté dans les formes prévues par le § 11 des Statuts, qu'il a été communiqué sans retard aux Académies constituantes; il pourra donc, d'après le § 11 des Statuts, être soumis à l'examen de la prochaine Assemblée générale, à laquelle il convient de le renvoyer (*voir* le projet p. 16).

Enfin elle juge qu'il n'y a pas lieu, pour le moment, d'examiner les moyens d'attribuer à l'Association internationale la personnalité civile et l'aptitude à recevoir des dons ou des legs. Les personnes qui ont déjà manifesté l'intention, très digne d'être encouragée, de donner à l'Association les moyens matériels de développer son action, pourront toujours atteindre ce but en faisant une donation avec affectation spéciale à l'une ou à l'autre des Académies qui en font partie.

Ces décisions seront soumises à la séance plénière du Comité

La séance est levée à 5^h30^m.

SÉANCE DE LA SECTION DES LETTRES DU COMITÉ
AU PALAIS DE L'INSTITUT.

MERCREDI 1er AOUT A 9^h DU MATIN.

Présents tous les membres de la Section.

1° La Section examine en premier lieu le « projet relatif au prêt mutuel

de manuscrits, etc., » présenté par l'Académie des Sciences de Berlin. Elle estime que ce projet doit être pris en sérieuse considération et renvoyé à l'examen de la prochaine Assemblée générale; elle propose que, pour faciliter le prêt mutuel de manuscrits et autres documents, les Académies associées fassent des démarches auprès de leurs gouvernements respectifs.

2° La Section examine ensuite le plan présenté par l'Académie des Sciences de Munich en vue de la publication d'un « Corpus des actes et diplômes grecs du moyen âge et des temps postérieurs ». Elle décide que le projet de l'Académie de Munich sera mis à l'ordre du jour de la prochaine Assemblée générale.

3° Elle propose également de soumettre à la prochaine Assemblée générale le projet conçu par les Académies de Leipzig, de Munich et de Vienne et tendant à la publication d'une *Real-Encyclopædie des Islam*.

La séance est levée à 10^h 15^m.

SÉANCE DE LA SECTION DES SCIENCES DU COMITÉ
AU PALAIS DE L'INSTITUT.

MERCREDI 1er AOUT A 9^h DU MATIN.

Présents tous les membres de la Section.

Le **Président** ouvre la séance en rappelant les questions qui sont à l'ordre du jour.

1° M. **Lagrange** fait connaître le texte précis de la proposition qui lui a été indiquée par un de ses confrères de l'Académie de Belgique comme pouvant être examinée par l'Association.

L'intérêt que présente cette proposition au point de vue scientifique est unanimement reconnu; mais, d'après l'article 1er du paragraphe 3 des Statuts, l'Association ne peut envisager que les projets ou travaux présentés par l'une des Académies constituantes. M. Lagrange est donc invité à soumettre la proposition précédente à l'Académie de Bruxelles, qui, après l'avoir étendue ou précisée, pourra la présenter, s'il y a lieu, à l'Assemblée générale.

2° La Section des Sciences examine ensuite la proposition faite par l'Académie des Sciences de Paris; cette proposition est ainsi conçue :

Une Commission a été nommée au Congrès international des Physiologistes réuni à Cambridge au mois d'août 1898. Le programme de cette Commission est de chercher les moyens de contrôler les appareils enregistreurs employés en Physiologie et, s'il est possible, d'uniformiser les méthodes employées dans cette Science.

L'Académie des Sciences de Paris, appréciant l'intérêt d'une pareille réforme si elle peut être menée à bonne fin, décide de la présenter avec son appui à l'Association des Académies. Elle prie l'Association de prendre cette Commission sous son patronage et de l'assimiler dès à présent à celles qui ont été prévues à l'article 10 des Statuts, en la complétant, si elle le juge convenable, par l'adjonction de nouveaux membres.

Comité secret du 23 juillet 1900.

M. **Marey**, de l'Académie des Sciences de Paris, qui a provoqué la formation de la Commission précédente, est appelé à développer devant la Section des Sciences toutes les raisons scientifiques par lesquelles se justifie la réforme dont il a pris l'initiative. Il fait connaître que, pendant la session du Congrès international de Physiologie tenue à Cambridge en 1898, il a appelé l'attention de ses Collègues sur la nécessité de créer une entente relativement à l'emploi des appareils enregistreurs.

Dans les publications physiologiques émanées de différents pays, un même phénomène est exprimé par des courbes qui ne sont pas comparables entre elles. Ce désaccord tient d'une part à ce que tous les instruments ne traduisent pas fidèlement les mouvements qu'ils sont destinés à inscrire, et d'autre part à ce que le choix des coordonnées ainsi que celui des échelles adoptées pour les intensités et les durées des phénomènes sont livrés à l'arbitraire.

Les membres du Congrès de Physiologie ont été unanimes à reconnaître la nécessité de modifier cet état de choses, et ont créé dans ce but une Commission de dix membres chargée du contrôle des instruments inscripteurs et de l'unification de méthodes employées en Physiologie.

M. **Marey** serait heureux de voir l'Association internationale des Académies prendre sous son patronage la Commission instituée à Cambridge en 1898, et la fortifier par l'adjonction de nouveaux membres pris dans les Académies qui la composent.

Après avoir entendu M. **Marey**, la Section des Sciences décide de prendre sous son patronage la Commission de contrôle des instruments de Physiologie en l'assimilant à celles qui sont prévues à l'article 10 des Statuts et

qui peuvent être instituées soit par le Comité, soit par une de ses deux Sections. Elle décide de plus que cette Commission, trop peu nombreuse, sera complétée par l'adjonction de membres compétents nommés directement par les diverses Académies constituantes.

3° Enfin la Section s'occupe de la proposition présentée par la Société royale de Londres et résumée dans la Note suivante :

« As is well known, Struve measured an arc on the meridian 30° East of Greenwich; which extends from the North of Russia to the Black Sea.

» Within the last few years Dr Gill has superintended the measurement of an arc on the same meridian in Rhodesia, and the Northern extremity of the triangulation is now approaching the northern boundaries of that colony.

» If it could be continued northwards to the Mediterranean and connected through Asia Minor with Struve's arc, it is obvious that it would be a geodetic measurement of the very first importance. The 30th meridian passes through Lake Tanganika and is in that neighbourhood defined as the boundary between the spheres of influence of different nationalities.

» In this neighbourhood therefore the cooperation of the Governments of Germany and of the Congo free State would be necessary.

» Further north the line would be carried nearly parallel to the Nile.

» The Royal Society hopes to obtain from the Association of Academies an expression of opinion as to the importance of this measurement, which may influence the Governments concerned in carrying out so great a geodetic operation. As the work is essentially international in character, it is hoped that the International Association of Academies may support it with the weight of its powerful influence. »

Un tel projet se recommandant de lui-même, la Section proposera de le soumettre avec avis favorable à la prochaine Assemblée générale de l'Association internationale des Académies.

L'ordre du jour étant épuisé, la séance est levée à 10^h 30^m.

RÉUNION PLÉNIÈRE DU COMITÉ.

MERCREDI 1ER AOUT A 10^H45^M.

Présents tous les membres du Comité.

M. le **Président** fait connaître les propositions de la Commission du Règlement.

1° Le projet de Règlement est adopté sans modification (*voir* ce projet p. 14); comme il implique des engagements financiers de la part des diverses Académies, il sera soumis à la ratification de la prochaine Assemblée générale;

2° Le Comité ratifie les deux autres propositions de la Commission. En conséquence, le projet de modification aux Statuts proposé par l'Académie nationale de Washington et la Société royale de Londres sera à l'ordre du jour de la prochaine Assemblée générale (*voir* ce projet p. 16). De plus et pour les raisons indiquées plus haut, il ne sera fait pour le moment aucune démarche pour donner à l'Association la personnalité civile ou l'aptitude à recevoir des dons et des legs.

Sur la proposition de la Section des Lettres, sont mis à l'ordre du jour de la prochaine assemblée générale :

1° Le projet de l'Académie de Berlin, relatif au prêt des manuscrits, etc. ;

2° La proposition de l'Académie de Munich, relative à un Corpus des actes et diplômes grecs ;

3° Les propositions des Académies de Leipzig, de Munich et de Vienne, relatives à l'Encyclopédie de l'Islam.

Sur la proposition de la Section des Sciences, sera également portée à l'ordre du jour de la prochaine Assemblée la proposition de la Société royale de Londres, relative à la mesure d'un arc de méridien en Afrique.

A l'ordre du jour provisoire ainsi déterminé de la prochaine Assemblée générale pourront d'ailleurs venir s'ajouter les différents projets et propositions émanant de l'initiative des diverses Académies de l'Association.

Le Comité prend acte des décisions de sa Section des Sciences en ce qui concerne la Commission de contrôle des instruments de Physiologie.

L'ordre du jour appelle la fixation de la date de la prochaine Assemblée générale. L'avis unanime est que les questions dont on aura à s'occuper à

*a régime de l'Association
à l'égard des académies
relatives au prêt des manuscrits
et à l'égard des académies
relatives à l'Encyclopédie de l'Islam.
à l'égard de la mesure d'un arc de méridien en Afrique.*

cette Assemblée générale de l'Association ne sauraient être mises au point dans un délai très court et venir utilement en discussion avant la fin des vacances.

Après examen des différentes dates proposées, le Comité, à une très grande majorité, fixe au mardi 16 avril, qui suivra le mardi de Pâques 1901, la date de la prochaine réunion de l'Assemblée générale.

M. le **Président** constate que l'ordre du jour de la Session est épuisé. Il rappelle avec quelle faveur a été accueillie, dans le monde savant, la formation de l'*Association internationale des Académies*; il est convaincu que les Académies constituantes sauront justifier cette faveur et hâter le fonctionnement de l'Association en lui soumettant sans retard des projets importants, soigneusement élaborés. Avant de clore la Session, il remercie les délégués de la bienveillance qu'ils lui ont témoignée et du précieux concours qu'ils ont apporté et au Président et à l'œuvre naissante.

Au nom des délégués, M. **HIS** adresse des remerciements à l'Institut de France, qui a donné l'hospitalité au Comité, et au Président pour la manière dont il a dirigé les débats.

La séance est levée à midi.

Le Président :

G. DARBOUX,

Secrétaire perpétuel de l'Académie des Sciences
de l'Institut de France.

PIÈCES ANNEXES.

I.

PROJET DE RÉGLEMENT FINANCIER.

(TEXTE ALLEMAND.)

1. Jede Akademie hat für die Reisekosten ihrer Delegirten aufzukommen.

Die kleineren Ausgaben für Correspondenz und Porti der Geschäftsleitung werden von der Akademie des Vorortes getragen.

Jede Akademie hat für den Druck der von ihr ausgehenden Pläne und Gutachten, welche der Association vorgelegt werden sollen, selbst zu sorgen. Sie hat diese Druckvorlagen in mindestens 300 Exemplaren herstellen zu lassen und jeder associirten Akademie je 10 Exemplaren davon zuzustellen; die Akademie des Vorortes erhält 100. Derselbe Verteilungsmodus gilt auch für alle Drucksachen des Ausschusses.

2. Für diese und alle sonstigen administrativen Ausgaben hat jede Akademie dem Ausschusse jährlich eine Summe, deren Maximum 200^{fr} beträgt, zur Verfügung zu stellen. Die Höhe dieser Summe wird vom Ausschuss zu Beginn jeder dreijährigen Periode festgestellt. Rechenschaft über die Verwendung der eingegangenen Beiträge hat der Ausschuss der Generalversammlung abzulegen.

(TEXTE ANGLAIS.)

Each Academy shall make arrangements as to the travelling expenses of delegates appointed by it.

Small secretariat and postal expenses shall be borne by the *Acting Academy*.

Each Academy shall make arrangements for the printing of proposals and reports which it may submit to the Committee. It shall have at least three hundred copies of such communications to be printed and shall send 10 to each associated Academy except the *Acting Academy* to which it shall send 100. The same rules shall be followed as to the distributions of documents which may be printed or translated by the direction of the Committee itself.

For these and all other expenses of administration each Academy shall pay annually to the Committee a sum, not exceeding £ 8, the amount of which shall be fixed by the Committee at the beginning of each triennial period. The Committee shall render to the general assembly an account of the expenditure of the sums thus paid to it.

(TEXTE FRANÇAIS.)

Chaque Académie aura à pourvoir aux frais de voyage de ses délégués. Les menus frais d'écriture et de correspondance seront supportés par le Vorort.

Chacune des Académies associées aura à pourvoir à l'impression des projets et des rapports qu'elle soumettra au Comité. Elle devra faire tirer ces Communications à 300 exemplaires au moins, en envoyer 10 exemplaires à chaque Académie associée et 100 au Vorort. Les mêmes règles de distribution seront suivies en ce qui concerne les impressions et les traductions ordonnées directement par le Comité.

Pour ces dépenses et toutes autres dépenses d'administration, les Académies verseront au Comité une somme annuelle dont le maximum sera de 200^{fr} et qui sera fixée au commencement de chaque période de trois ans par le Comité. Il sera rendu compte à l'Assemblée générale de l'emploi des sommes qui auront été ainsi versées.

Foreign Secretary.

A. ACASSIZ,

back the report to the Committee for further consideration.
submit the same to the Council, and this body shall have power to refer
it, before transmitting such reports to the constituent Academies, to

11. The President of the Council shall, however, have power, if he see
Council who shall transmit the same to the constituent Academies.

10. Each special Committee shall make a report embodying such recom-
mendations as it may think advisable, to the President of the International
at this meeting each committee shall adopt rules for its own guidance.

9. The first meeting of such a Committee shall be called by the Presi-
dent of the International Association or by the President of the Council and
with the questions under consideration.

8. Such special Committees shall consist of delegates appointed by the
constituent Academies with special reference to their qualification to deal

I hereby certify that at the meeting of the National Academy of Sciences held
November 1899, the following amendments to Section X of the « Proposed
States of the International Association of Academies » were adopted :

le 6 juin 1900.

*Modifications aux Statuts proposées le 28 mai 1900 par la National Academy
of Sciences de Washington et approuvées par la Royal Society de Londres*

ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ACADEMIES.

II.

ad 449

1900

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

PETŐFI-TÁRSASÁG

Nagyméltóságú Elnök Úr!
Kegyelmes Uram!

A Petőfi Társaság e hó 13-án tartja
Vörösmarty Mikály születésének százados
ünnepét az Akadémia dísztermében.

E kiváló alkalomból van szerencsénk
Nagyméltóságodat is a Magyar Tu-
dományos Akadémiát az irodalmi ülé-
se ünnepélyesen megkírvni.

Budapest, 1900. november 13-án.

Kiváló tisztelettel

Barsik Lajos
a Petőfi Társaság alelnöke.

Nagyméltóságú

Bíró Cötvös Lóránd

v. b. t. t. stb. Úrnak, a M. T. Akadémia Elnökével

Budapesten.